

314.22
ด 864ด
53

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คณะศึกษาศาสตร์
ภาควิชาภาษาไทย

ลักษณะการ วิจัยกิจกรรมการพบกลุ่มการ ศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในเขตภาคกลาง

ปริญญาโท

ของ

อุษา เทียนทอง

16 เมย 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ ศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2530

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177150

สัปดาห์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จ
ระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในเขตภาคกลาง

บทคัดย่อ

ของ

อุษา เทียนทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2530

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม การศึกษาผู้ใหญ่วัยแม่เบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมการ ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มใน 6 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศทั่วไป ด้านชักถามและตอบปัญหา การเรียน ด้านการอภิปราย ด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านเน้นหนักการ และด้าน กิจกรรมต่อเนื่อง รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มด้านต่าง ๆ ของ ครูประจำกลุ่ม เมื่อแยกตาม วุฒิ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ และสถานที่พบกลุ่ม นอกจากนี้ ยังศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มในเขตภาคกลางด้วย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ครูประจำกลุ่มที่กาดังปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 26 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมในขณะทำการพบกลุ่มและแบบสัมภาษณ์ครูประจำกลุ่ม ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การอยละ และ U - test

ผลการศึกษาค้นพบว่า

1. กิจกรรมการพบกลุ่มด้านที่ครูประจำกลุ่มสามารถปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ ด้านบรรยากาศทั่วไป ด้านชักถามและตอบปัญหาการเรียน ด้านกิจกรรมต่อเนื่อง ส่วนกิจกรรมด้านเน้นหนักการ ด้านการอภิปราย และด้านปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติได้น้อยกว่าร้อยละ 50
2. ครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ และสถานที่พบกลุ่มต่างกัน มีลักษณะการวัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่แตกต่างกัน
3. ปัญหาในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม คือ
 - 3.1 ผู้เรียนต้องการให้ครูประจำกลุ่มสอนเมื่อมาพบกลุ่มเนื่องจากผู้เรียน อานานุมือเรียนบางวิชาด้วยตนเองไม่เข้าใจ
 - 3.2 ครูประจำกลุ่มขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม.

GROUP MEETING ACTIVITIES IN FUNCTIONAL LITERACY
EDUCATION LEVELS 3-4 OF THE RADIO AND
CORRESPONDENCE PROGRAM IN
THE CENTRAL REGION

AN ABSTRACT

BY

U-SA THEANTHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

September 1987

The purposes of this research were to study the characteristics of group meeting activities of the group organizers in the radio-correspondence Functional Literacy Education level 3-4 programs which emphasis on 6 activities as group meeting, inquiry, group discussion, moral development, recreation and continuing activities, to compare the characteristics of group meeting activities when separated to educational levels, ages, professional, experiences and meeting places. In addition, the problems of the group organizers on monitoring group meeting process were also investigated.

The sample included 26 group organizers working during the second term in academic year 1986 by using the simple random sampling technique. The instruments used in collecting data and information were the observation form and structure interview form constructed by the researcher. Statistics employed in analysing data included frequency, percentage, and U-test.

The research finding revealed that

1. Over 50 percents of group organizers performed only three of the six activities mentioned above, these are general atmosphere of group meeting, inquiry, and continuing activities. The rest, less than 50 percents of group organizers did.

2 There was no significant difference between the performances of group meeting and the group organizers' personal factors, ages, educational level, working experiences, and meeting places.

3 The problems on monitoring group meeting process were as follows,

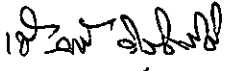
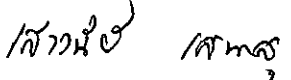
a) the students needed to be taught in some subjects which they could not understand

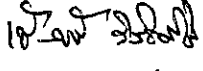

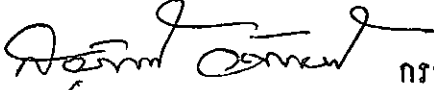
b) The group organizers lacked of skills in monitoring group process

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการ สอบ ได้พิจารณาปรัชญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการ ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการ ศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการ สอบ

 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เชียรศรี วิวิชิตรี)
 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เสนาสู)

 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เชียรศรี วิวิชิตรี)
 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เสนาสู)
 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วิษณุวงศ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากคุณช่วยศาสตราจารย์เชิษฐ์ ศรีวิวิธศิริ ประธานที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เสนาสุ กรมการที่ปรึกษา ที่ให้คำแนะนำตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดตลอดเวลา และในการทำวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยยังได้แนวคิดและขอแนะนำจาก รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ซึ่งเป็นกรมการสอบปริญญานิพนธ์ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงศ์ ดร.สนอง ฉินนานนท์ อาจารย์ ทวีป อภิสัทธี อาจารย์ชาญ สุทธิสารากร อาจารย์ชนะ เพชรรัตน์ อาจารย์ทางจุล ชินขาว ที่ให้ความอนุเคราะห์ รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณ อาจารย์สมนึก โภคผลจิตร อาจารย์กิตติศักดิ์ รัตนฉายา อาจารย์ฟ้าหม่น โพธิบุตร อาจารย์พิมพ์พร อินทรจักร อาจารย์อุบล หัตถโกวิท คุณบุษนา ปิยะจันทร์ ที่รับเป็นผู้ช่วยออกสังเกต และสัมภาษณ์ครูประจำกลุ่ม ขอขอบคุณอาจารย์สุเทพ วามเจริญ อาจารย์อุบล นึกขุนทด ที่ช่วยให้คำปรึกษา ในด้านสถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณครูประจำกลุ่มทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้สังเกต และสัมภาษณ์ กุศประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณให้คุณพ่อ คุณแม่ บุรพาจารย์ และพี่น้องทุกท่าน

อุษา เทียนทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การ ศึกษาทางไกล	10
การ ศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ	11
การ ศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์	12
กรุ่ประจากรวมการ ศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4	14
กลุ่ม	17
กระบวนการ กลุ่ม	21
การจัดกิจกรรมพบกลุ่มของการ ศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4	23
ทางวิทยุและไปรษณีย์	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
งานวิจัยในประเทศ	24
งานวิจัยในต่างประเทศ	26
สมมติฐานในการวิจัย	27
3 วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	29

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
✓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของครูประจำกลุ่ม	35
ตอนที่ 2 การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม	36
ตอนที่ 3 ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม สถานต่าง ๆ	43
ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	49
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	51
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	51
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	51
สมมุติฐานในการวิจัย	52
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	55
อภิปรายผล	55

บทที่		หน้า
	ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษา	60
	ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม		63
ภาคผนวก		67

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า	
1	ผังกราฟส่วนคะแนนระหว่างภาค / ปลายภาค	13
2	กลุ่มตัวอย่างครูประจำกลุ่มการ ศึกษาผู้ใหญ่แบบ เม็ก เสร็จ ระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์	29
3	ข ผลิตสำเนาตัวของครูประจำกลุ่ม	35
4	จำนวนร้อยละของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านบรรยากาศทั่วไป โดยแยกตามรายการพฤติกรรม	36
5	จำนวนร้อยละของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านเนื้อหาและตอบปัญหาการเรียน โดยแยกตามรายการ พฤติกรรม	37
6	จำนวนร้อยละของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านการอภิปราย โดยแยกตามรายการพฤติกรรม	38
7	จำนวนร้อยละของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยแยกตาม รายการพฤติกรรม	40
8	จำนวนร้อยละของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านเนื้อหาวิชาการ โดยแยกตามรายการพฤติกรรม	41
9	จำนวนร้อยละของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านกิจกรรมตนเอง โดยแยกตามรายการพฤติกรรม	42
10	เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มด้านต่าง ๆ ระหว่างครูประจำกลุ่มที่ไม่มีวิทยุทางการ ศึกษาวิชาชีพครู กับครูประจำกลุ่มที่มีวิทยุทางการ ศึกษาวิชาชีพครู	44
11	เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มด้านต่าง ๆ ระหว่างครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับครูประจำกลุ่ม ที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป	45

12	เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มค่านต่าง ๆ ระหว่างครูประจำกลุ่มที่มีงานประจำ กับครูประจำกลุ่มที่ ไม่มีงานประจำ	46
13	เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มค่านต่าง ๆ ระหว่างครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี กับครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ 2 ปีขึ้นไป	47
14.	เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มค่านต่าง ๆ ระหว่างครูประจำกลุ่มที่มีสถานที่พบกลุ่มในเขตภาคกลาง ส่วนใน กับครูประจำกลุ่มที่มีสถานที่พบกลุ่มในเขต ภาคกลางส่วนนอก	48

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิการเตรียมตัวพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม	24

บทนำ

การให้การศึกษแก่ประชาชนในปัจจุบันนี้ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียน แต่เนื่องจากการศึกษาในระบบโรงเรียนมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เช่นรับผู้เข้าเรียนจำนวน จากัด ผู้เรียนควรมีเวลาศึกษาในสถานที่กำหนดไว้ตามหลักสูตร และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการ ศึกษาอีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท จากปัญหานี้กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงได้กาเห็นการเกี่ยวกับการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนหลายรูปแบบ การให้การ ศึกษา ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ เป็นรูปแบบหนึ่งที่จัดขึ้น โดยใช้ หลักสูตรเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 พุทธศักราช 2522 เทียบเท่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2521 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 23) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง ได้ ำเนินการจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ ในเขตภาคกลางมาตั้งแต่ปี 2524

การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ เป็นการ จัดการศึกษาทางไกลรูปแบบหนึ่ง โดยใช้สื่อผสมในการเรียนการสอน คือ ระบบไปรษณีย์ วิทยุ สื่อประกอบการเรียน เช่น คู่มือเรียน แบบฝึกหัด บทป ศูนย์การเรียนและแหล่ง วิทยาการต่าง ๆ โดยมีกระบวนการเรียนการสอนดังนี้ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2528 : 1)

1. ผู้เรียนจะต้องพึงรายการวิทยุในวิชาที่ลงทะเบียนเรียนตามวันที่กำหนดไว้ใน ตารางวงดอากาศ
2. ผู้เรียนเรียนจากคู่มือเรียนและแบบฝึกหัด เป็นการให้ความรู้วิชาการแก่ผู้เรียน ในลักษณะที่ผู้เรียนสามารถหาความเข้าใจและหาแบบฝึกหัดทดสอบความเข้าใจของตนเองได้

3. ผู้เรียนเรียนรู้จากการพบกลุ่ม โดยมีครูประจำกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา เป็นผู้วางแผนกิจกรรมในกลุ่มผู้เรียน ทั้งยังเป็นการฝึกให้ได้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้อีกๆ เจาะลึก และประสบการณ์ ทั้งยังเป็นการฝึกให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการกลุ่ม รู้จักหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ รู้จักรวบรวมข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

- การศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ กำหนดให้มีการพบกลุ่ม (กรรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 107) ซึ่งมีด้วยกัน 3 ลักษณะ คือ
1. พบกลุ่มทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง
 2. พบกลุ่มทุกเดือน เดือนละครั้ง ครั้งละ 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง
 3. พบกลุ่มทุกภาคเรียน ภาคเรียนละครั้ง ครั้งละ 5 วันติดต่อกัน

การพบกลุ่มในลักษณะที่ 2 และที่ 3 เป็นกรณีพิเศษที่ผู้เรียนมีความจำเป็นส่วนตัว และสถานศึกษาที่รับลงทะเบียนเป็นผู้ดำเนินการพบกลุ่ม ดังนั้นการพบกลุ่มที่ดำเนินการอยู่เป็นการพบกลุ่มในลักษณะที่ 1 โดยมีครูประจำกลุ่มที่ผ่านการอบรมเป็นครูประจำกลุ่มการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์มาแล้ว เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การพบกลุ่มนั้นมีลักษณะแตกต่างไปจากการเรียนการสอนของครูและนักเรียนในชั้นเรียน เพราะการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ ผู้เรียนได้อ่านคู่มือเรียน และรับฟังรายการสอนทางวิทยุด้วยตนเองมาแล้ว ในการพบกลุ่มจึงไม่มีจุดประสงค์ที่จะสอนหรือทบทวนวิชาที่เรียนไปแล้วซ้ำอีก แต่ที่จัดให้มีการพบกลุ่มขึ้นเพื่อฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็น หาเป็น แก้ปัญหาเป็น การพบกลุ่มแต่ละครั้งจึงแบ่งกิจกรรมการพบกลุ่มออกเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ชักถามปัญหาและตอบปัญหาจากการเรียน (เวลาประมาณร้อยละ 30)
- ตอนที่ 2 กิจกรรมฝึกทักษะ (เวลาประมาณร้อยละ 70) หากกิจกรรมดังนี้
 - กิจกรรมอภิปราย
 - กิจกรรมปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและหรือกิจกรรม

หมายเหตุ

- กิจกรรมต่อเนื่อง เป็นการนัดแนะหรือมอบหมายกิจกรรมใหญ่เรียนไปทำต่อที่บ้าน เช่น การให้ความรู้ไปปฏิบัติจริงแล้วทำรายงาน เป็นต้น

จากกิจกรรมการพบกลุ่มนี้เป็นภาระหน้าที่ของครูประจำกลุ่มในการจัดให้เกิดกิจกรรมดังกล่าวขึ้นตลอดภาคเรียน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการพบกลุ่ม คือ

1. เพื่อให้ผู้เรียนร่วมแสวงหาแนวทางในการนำความรู้จากบทเรียนไปศึกษาเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพของตนเอง ชุมชนหรือสังคมที่แวดล้อมเขาอยู่และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดเป็น ทาเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับในสังคมได้
3. เพื่อปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การทำงานอย่างมีระบบ

จากบันทึกรายงานผลการนิเทศ การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ในจังหวัดต่าง ๆ ที่อยู่ในความดูแลของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง ตั้งแต่ปี 2527 - 2528 โดยเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง ได้รายงานถึงปัญหาทั่ว ๆ ไปของผู้เรียนและครูประจำกลุ่มที่ได้จากการซักถาม ส่วนเรื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมกลุ่มได้ปรากฏในรายงาน เพราะการนิเทศแต่ละครั้งมีเวลาจำกัดไม่สามารถเห็นพฤติกรรมและการจัดกิจกรรมของครูประจำกลุ่มได้

เนื่องจากครูประจำกลุ่มทุกคนเป็นผู้ที่เคยศึกษามาจากในระบบโรงเรียน และบางคนมีหน้าที่เป็นครูประจำการ สุนทร สุนันทชัย ได้แสดงความเห็นว่า ความเคยชินจากการศึกษาในระบบโรงเรียนจะมีอิทธิพลสูงมากต่อพฤติกรรมการสอนของครู เพราะการศึกษาในระบบโรงเรียน แตกต่างจากการศึกษาออกโรงเรียนอย่างมาก (กรมการศึกษาออกโรงเรียน 2525 : 27) แมว่าครูประจำกลุ่มเหล่านี้จะผ่านการอบรมเป็นครูประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ป.ม. มาแล้วก็ตามก็ยังไม่แน่ใจว่าในการทำกิจกรรมพบกลุ่มจะไม่เอาวิธีการในระบบโรงเรียนมาใช้ เพราะผู้ใหญ่มีลักษณะฝังแน่นกับความเคยชินหรือ ประสบการณ์เดิมที่ผ่านมา จึงทำให้ผู้ใหญ่เปลี่ยนแปลงอะไรได้ยาก (เชียร์ศรี วิวัชศิริ 2527:157)

แต่กระบวนการเรียนการสอนการศึกษานักเรียนแบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทาง ว.ปท. ให้
 ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม มากกว่าการเรียนการสอนหนังสือ จึงเป็น
 สาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยของการศึกษาดังกล่าวถึงลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มอย่าง
 ละเอียดยังมีวิธีดำเนินการอย่างไรบ้าง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาถึงลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ที่ครูประจำกลุ่มการศึกษานักเรียนแบบ
 เบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ได้จัดให้เกิดขึ้นในขณะทำการพบกลุ่ม ในเรื่องต่าง ๆ
 ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของครูประจำกลุ่มการศึกษานักเรียนแบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4
 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของการศึกษานักเรียน ทางวิทยุและไปรษณีย์
 ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ด้านบรรยากาศทั่วไป
- 1.2 ด้านคำถามและตอบปัญหาการเรียน
- 1.3 ด้านการอภิปราย
- 1.4 ด้านปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
- 1.5 ด้านนันทนาการ
- 1.6 ด้านกิจกรรมต่อเนื่อง

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มด้านต่าง ๆ ของครู
 ประจำกลุ่ม แบ่งแยกตาม วุฒิ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ และสถานที่พบกลุ่ม

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครู
 ประจำกลุ่มการศึกษานักเรียนแบบเบ็คส์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานการศึกษา
นอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง และกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
เพื่อเสริมข้อมูลในการพัฒนาครูประจำกลุ่มให้มีคุณภาพในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มใหม่ รร ลู่ วัตถุประสงค์
และนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในโอกาสต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมของครูประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในเขตภาคกลาง ที่ได้รับอนุญาตจัดตั้งกลุ่มและกำลัง
ปฏิบัติงานที่อยู่ที่ โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่จะใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ครูประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529
ในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 26 จังหวัด จำนวน 201 คน
ซึ่งแบ่งเป็นเขตการศึกษาดังนี้

เขตการศึกษา 1 ไค้แกจ้งหรวัด กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ
ปทุมธานี นครปฐม สมุทรสาคร

เขตการศึกษา 5 ไค้แกจ้งหรวัด สมุทรสงคราม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี
ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์

เขตการศึกษา 6 ไค้แกจ้งหรวัด พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี
อุทัยธานี ชัยนาท สระบุรี

เขตการศึกษา 12 ไค้แกจ้งหรวัด ฉะเชิงเทรา นครนายก ชลบุรี ปราจีนบุรี
ระยอง จันทบุรี ตราด

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ ครูประจำกลุ่มการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ทุกคน ในจังหวัดที่จับสลากมาได้จากตารางแบ่งประชากรออกเป็นเขตการศึกษา 4 เขต เขตละ 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดราชบุรี สิงห์บุรี ชลบุรี และกรุงเทพมหานคร รวม 26 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น

1. สถานภาพของครูประจำกลุ่มการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ แบ่งออกเป็น 4 ตัวแปร คือ

1.1 วุฒิทางการศึกษา

- มีการศึกษาทางวิชาชีพครู
- ไม่มีการศึกษาทางวิชาชีพครู

1.2 อายุ แบ่งออกเป็น

- ต่ำกว่า 30 ปี
- 30 ปีขึ้นไป

1.3 อาชีพ แบ่งออกเป็น

- มีงานประจำ
- ไม่มีงานประจำ

1.4 ประสบการณ์การเป็นครูประจำกลุ่ม แบ่งเป็น 2 ช่วงคือ

- ต่ำกว่า 2 ปี
- 2 ปีขึ้นไป

2. สถานที่พบบกลุ่ม แบ่งเป็น 2 ลักษณะ

- ภาคกลางส่วนใน
- ภาคกลางส่วนนอก

คำแปรตาม

ลักษณะการจัดกิจกรรมการพหุกลุ่ม

คานิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็คส์เวิร์จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ หมายถึง การจัดการศึกษาระบบทางไกลรูปแบบหนึ่ง ที่อาศัยสื่อมวลชนประเภทวิทยุและไปรษณีย์เป็น เครื่องมือให้การศึกษแก่ประชาชนที่พลากหรือขาดโอกาสศึกษาเล่าเรียน ในระบบโรงเรียนได้มี โอกาสศึกษาเล่าเรียนหาความรู้และเพิ่มทักษะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต พร้อมกับเพิ่มระดับ วุฒิทางการศึกษาโดยใช้หลักสูตรเดียวกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์เวิร์จระดับที่ 3 - 4 แบบชั้นเรียน ซึ่งเทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในระบบโรงเรียนตามลำดับ โดยผู้เรียน อ่านคู่มือเรียน ทาแบบฝึกหัดด้วยตนเอง ฟังบทเรียนทางวิทยุและพบครูประจำกลุ่มตามวัน เวลา ที่กำหนด

2. ครูประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์เวิร์จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ประสานงาน ดูแลให้คำแนะนำ นาอภิปราย ทบทวน บทเรียน หาแหล่งวิทยากร เป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมการพหุกลุ่ม และร่วมรับผิดชอบการเรียน ให้แก่ผู้เรียนในกลุ่ม ครูประจำกลุ่มทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรมการ เป็นครูประจำกลุ่มการศึกษา ผู้ใหญ่แบบเบ็คส์เวิร์จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์มาแล้ว และมีวุฒิทางการศึกษาไม่ ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ มัธยมศึกษาปีที่ 5 (หลักสูตรเดิม) และมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี มีหรือไม่มีงานประจำอยู่แล้วก็ได้

3. กลุ่มผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนที่ไคลงทะเบียนเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คส์เวิร์จ ระดับที่ 3 หรือระดับที่ 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ไว้กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และได้รับการจัดให้อยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำ กลุ่ม กลุ่มผู้เรียน 1 กลุ่ม จะมีผู้เรียนได้ไม่เกิน 50 คน บางกลุ่มอาจจะมีทั้งผู้เรียนที่เรียน ระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ของ

ปีการศึกษาเดียวกัน อยู่ในกลุ่มเดียวกัน สถานที่ที่ใช้ในการพบกลุ่มผู้เรียน มีทั้งบังคับในเขต
ตัวจังหวัด เขตอำเภอ หรือในหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลตัวจังหวัดออกไป ซึ่งแล้วแต่ความสะดวกใน
การเดินทางมาพบกลุ่ม ระหว่างผู้เรียนและครูประจำกลุ่ม

4. การพบกลุ่ม หมายถึง การที่ครูประจำกลุ่มและผู้เรียนโค่นพบกลุ่มกันตามวัน
เวลา สถานที่ที่กำหนดร่วมกันทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง
เพื่อทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ซึ่งสถานที่พบกลุ่มเขตภาคกลางในงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น
2 ลักษณะคือ

4.1 เขตภาคกลางส่วนใน ได้แก่ สถานที่นัดพบกลุ่ม ที่อยู่ในจังหวัด
กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ

4.2 เขตภาคกลางส่วนนอก หมายถึง สถานที่นัดพบกลุ่มที่อยู่ในจังหวัดอื่น ๆ
ในเขตภาคกลางที่ไม่ใช่จังหวัด กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ

5. ลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมที่ครูประจำกลุ่มได้จัดให้
มีขึ้นในขณะที่พบกลุ่มในแต่ละสัปดาห์ กิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นประกอบด้วย เรื่องการ ชักถามปัญหาการ เรียน
การสอน โดยใช้เวลาประมาณร้อยละ 30 - 40 ของเวลาการพบกลุ่มทั้งหมด เวลาประมาณ
ร้อยละ 60 - 70 จะใช้ทำกิจกรรมอื่นที่ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมและจริยธรรม
ที่ดี ซึ่งเวลาในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มแต่ละสัปดาห์นี้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง แยก
ลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มนี้ออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

5.1 ด้านบรรยากาศทั่วไป

5.2 ด้านชักถามและตอบปัญหาการเรียน

5.3 ด้านการอภิปราย

5.4 ด้านปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม

5.5 ด้านบันเทิงนาการ

5.6 ด้านกิจกรรมต่อเนื่อง

6. เขตภาคกลาง หมายถึง พื้นที่ที่ประกอบไปด้วยจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบในการดำเนินงานทั่ว ๆ ไปของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง ซึ่งมีทั้งหมด 18 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม - สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี อุทัยธานี ชัยนาท สระบุรี ส่วนงานการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง ครอบคลุมทั้งหมด 26 จังหวัด โดยเพิ่มจังหวัดที่อยู่ในความดูแลของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคตะวันออก คือ จังหวัดสมุทรปราการ ระยอง ชลบุรี จันทบุรี ตราคร นครนายก ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี

7. ประสบการณ์การเป็นครูประจำกลุ่ม หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ซึ่งอยู่ในระหว่าง 1 - 5 ปี จึงแยกออกเป็นครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี และ 2 ปีขึ้นไป.

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. การศึกษาทางไกล
2. การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ
3. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์
4. ครูประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุ และไปรษณีย์
5. กลุ่ม กระบวนการกลุ่ม การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกล มาจากคำว่า Distance Education เป็นระบบการศึกษาที่ผู้เรียน ผู้สอนไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนเป็นประจำ ถึงแม้ผู้เรียนผู้สอนจะอยู่ห่างไกลกัน แต่ก็สามารถจะทำกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันได้ โดยอาศัยสื่อ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2530 : 46) สื่อที่ใช้ในการจัดการศึกษาทางไกลประกอบด้วย เครื่องมืออุปกรณ์หลายอย่าง เช่น ในรูปของ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หรือสิ่งพิมพ์ที่ส่งผ่านทางไปรษณีย์ ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น (ทวีป อภิสัทธ์ 2528 : 1)

รูปแบบของการจัดการสอนทางไกลจะมีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ใ้เน้นเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน บิดหลักของการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยให้ออกาสบุคคลได้ไปศึกษาและเรียนรู้อย่างเสรีไม่มีอุปสรรคทางสภาพ เศรษฐกิจ สังคม ภูมิประเทศ มากีดขวางหรือเป็นข้อจำกัดเหมือนกับการเรียนในห้องเรียน ถือเอาความสะดวกและความพร้อมของผู้เรียนเป็นหลัก

ประเทศไทยปัจจุบันนี้ ได้มีสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาวิชาชีพ โดยใช้วิธีการสอนทางไกล ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จทางวิทยุ และไปรษณีย์ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานถึงระดับที่ 5 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

การศึกษานอกโรงเรียน

จากการที่รัฐบาลจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนระดับต่าง ๆ นั้น ยังมีประชาชนอยู่เป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียนได้ ซึ่งมาจากสาเหตุหลายประการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงจัดให้มีการศึกษานอกโรงเรียนขึ้น เพื่อประชาชนที่ด้อยและพลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนมีหลายหลักสูตร เช่น

การศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานและระดับที่ 1 - 2 หรือ ชั้นอ่านออกเขียนได้ การจัดการศึกษาระดับนี้ ปัจจุบันมีจัดในรูปแบบชั้นเรียนที่เรียนตอนเย็น แต่ในอนาคตจะมีการจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ด้วย ซึ่งขณะนี้กำลังดำเนินการทดลองที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้ จังหวัดสงขลา การศึกษาระดับนี้เมื่อเรียนจบแล้วเทียบเท่ากับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 เป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากหลักสูตรเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน บังคับส่งเสริมให้ผู้เรียนที่ไม่มีโอกาสศึกษาในระบบโรงเรียนภาคปกติ ได้มีโอกาสศึกษาเพื่อมีความรู้ ทักษะ เจตคติและวัฒนธรรม อันจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ ส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และข่าวสารข้อมูล เพื่อบำรุงรักษาสุขภาพในชีวิตประจำวัน เพื่อสามารถดำรงชีวิตเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การศึกษารูปแบบนี้ มีความยืดหยุ่นพอเพียงที่จะทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนไล่ตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตน การจัดการศึกษาระดับนี้ทั้งประเภทชั้นเรียนตอนเย็นและทางวิทยุและไปรษณีย์ การศึกษาระดับที่ 3 เทียบเท่ากับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับที่ 4 เทียบเท่ากับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 5 มีจุดประสงค์เช่นเดียวกับการศึกษาระดับที่ 3 - 4 ผู้ที่จบการศึกษาระดับที่ 5 เทียบเท่ากับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปได้ มีทั้งที่จัดในชั้นเรียนตอนเย็นและทางวิทยุและไปรษณีย์

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์

เป็นการจัดการศึกษาทางไกลรูปแบบหนึ่ง มุ่งกระจายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในชนบททางไกล โดยใช้หลักสูตรการ ศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 พุทธศักราช 2522 เทียบเท่ากับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่วิธีการสอนจะแตกต่างจากการสอนประเภทชั้นเรียน คือ ผู้เรียนจะ เรียนโดยการอ่านคู่มือเรียนและทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง ส่งครูประจำกลุ่มตรวจแก้ไขคะแนน ผู้เรียนต้องฟังบทเรียนทางวิทยุตามวันเวลาที่กำหนดไว้ในตารางออกอากาศ และที่สำคัญ เป็น หัวใจของการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ คือ การพบกลุ่ม เพื่อปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มร่วมกัน หรือซักถามปัญหาการเรียนการสอนจากครูประจำกลุ่มเพิ่มเติมตามต้องการ การจัดสถานที่พบกลุ่ม จะจัดเวลาใดก็ได้ ที่ผู้เรียนและครูประจำกลุ่มสะดวกในการเดินทางมาพบกัน

เวลาเรียน ในปีการศึกษาหนึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ และอาจเปิดเรียนภาคฤดูร้อนได้ตามสมควร (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 28 - 29)

ภาคเรียนที่ 1 เปิดเรียนวันที่ 16 พฤษภาคม ปิดเรียนวันที่ 11 ตุลาคม

ภาคเรียนที่ 2 เปิดเรียนวันที่ 1 พฤศจิกายน ปิดเรียนวันที่ 1 เมษายน

ภาคฤดูร้อน เปิดเรียนวันที่ 1 เมษายน ปิดเรียนวันที่ 1 พฤษภาคม

ผู้เรียนระดับที่ 3 จะต้องเรียนวิชาบังคับ 19 หน่วยกิต วิชาเลือกอย่างน้อย 11

หน่วยกิต (สำหรับนักศึกษาที่เป็นพระภิกษุ - สามเณร ให้เรียนวิชาบังคับ 16 หน่วยกิต และ วิชาเลือกสามัญไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต) ในแต่ละภาคเรียนจะเรียนได้ไม่เกิน 12 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียนจบหลักสูตรไม่น้อยกว่า 3 ภาคเรียน

ผู้เรียนระดับที่ 4 จะต้องเรียนวิชาบังคับ 23 หน่วยกิต และเรียนวิชาเลือกอย่างน้อย 27 หน่วยกิต (สำหรับนักศึกษาที่เป็นพระภิกษุ - สามเณร ให้เรียนวิชาบังคับ 20 หน่วยกิต และวิชาเลือกสามัญ ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต) ในแต่ละภาคเรียนจะเรียนได้ไม่เกินภาคเรียนละ 18 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียนจบหลักสูตรไม่น้อยกว่า 3 ภาคเรียน

การประเมินผลการเรียน ใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นระดับที่ 3 - 4 ประเภทชั้นเรียนเป็นหลัก แต่เกณฑ์การวัดผลผู้เรียนรายวิชา จะมีเกณฑ์การให้คะแนนเฉพาะของแบบการศึกษาทางวิทยุ และไปรษณีย์ คือมุ่งจะแบ่งคะแนนออกเป็น คะแนนระหว่างภาค และคะแนนปลายภาค รวม 100 คะแนน ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 127)

ตาราง 1 อัตราส่วนคะแนนระหว่างภาค/ปลายภาค

วิชา	ระหว่างภาค			ปลายภาค	รวม
	กลางภาค	พบกลุ่ม	แบบฝึกหัด		
ภาษาไทย 1 - 11	10	10	10	70	100
สร้างเสริม 1 - 7	20	10	10	60	100
คณิตศาสตร์ 1 - 6	10	10	10	70	100
ภาษาอังกฤษ 1 - 10	10	10	10	70	100
วิทยาศาสตร์ 1 - 4	10	10	10	70	100
วิชาชีพ	20	10	10	60	100

คะแนนที่ได้ในระหว่างภาคเรียนได้มาจากคะแนนการพบกลุ่ม คะแนนแบบฝึกหัด และคะแนนสอบกลางภาค ส่วนคะแนนปลายภาคได้มาจากการทำข้อสอบปลายภาค

การให้บริการการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ ระดับที่ 3 - 4 ในส่วนที่ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนภาคกลาง เป็นผู้รับผิดชอบนั้น ได้เริ่มเปิดหลักสูตรระดับที่ 3 เป็นครั้งแรกใน
ระยะทดลอง ระหว่าง 2524 - 2525 ในจังหวัดนครปฐม และจังหวัดราชบุรี มีผู้เรียน
จำนวน 900 คน และเริ่มดำเนินโครงการเป็นงานปกติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา จนถึง
ปีการศึกษา 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4
ทางวิทยุและไปรษณีย์ เป็นการศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ลักษณะการจัดกิจกรรม
การพบกลุ่มยังคงเหมือนเดิม

ผลการจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ระดับ 3 - 4 ที่ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน
ภาคกลางได้ดำเนินการนั้น ในระยะทดลอง คำนวณบริหารงาน จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานขณะนี้
ยังมีจำนวนน้อย และยังขาดประสบการณ์ คู่มือเรียนผู้เรียนได้รับล่าช้าไม่ทันตามกำหนดเวลาเรียน
การประสานงานระหว่างฝ่ายเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ยังไปไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร สำหรับในด้าน
วิชาการประสบปัญหาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ (คู่มือเรียน บทเรียนทางวิทยุ) ไม่ทันตรงตามกำหนด
เวลา สื่อดังกล่าวนี้จึงไม่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพให้ได้มาตรฐาน

ในระยะหลังการทดลอง การจัดการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ประสบผลดีขึ้นทั้งด้านการ
บริหารงานและด้านวิชาการ ในด้านบริหารงานมีจำนวนบุคลากรเพิ่มมากขึ้น มีแนวทางการ
ดำเนินงานรวมทั้งหลักเกณฑ์และระเบียบวิธีการปฏิบัติงานแน่นอน ชัดเจนขึ้น ในด้านวิชาการก็
ปรับปรุงดีขึ้นทั้งด้านการผลิตสื่อ (คู่มือเรียน - บทเรียนทางวิทยุ) คุณภาพของสื่อมีแนวโน้ม
ว่าจะพัฒนาความล่าช้า เพราะปีโครงการประเมินผลและวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและแก้ไขเกี่ยวกับงาน
ด้านนี้ตลอดมา (ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2528 : 70 - 71)

สรุปปรากฏการณ์การศึกษานักใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์

สรุปปรากฏการณ์ คือ ผู้ผ่านการอบรมและได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานการศึกษานอก
โรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์

คุณสมบัติของผู้จะเป็นสรุปปรากฏการณ์

1. มีบุคลิกดี มีความประพฤติดี เป็นที่ศรัทธาเชื่อถือของประชาชนในท้องถิ่น

2. มีความรู้ความสามารถเหมาะสม มีวุฒิตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในระเบียบ
3. เป็นบุคคลที่สนใจเกี่ยวกับการจัด ~~.....~~ วิชาทางวิทยุ และไปรษณีย์
4. อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
5. เป็นผู้ไม่มีภาระอื่นมากและสามารถอุทิศเวลาให้กับกลุ่มผู้เรียนได้
6. ไม่เป็นผู้ที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงที่ส่งมรังเกียจ

การสรรหา การแต่งตั้ง และการถอดถอน

1. จังหวัดสรรหา โดยมีแผนงานและเป้าหมายร่วมกับศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนภาค
2. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
ภาค หรือสถานที่ได้รับลงทะเบียนเป็นผู้ประสานงานในการสรรหาครูประจำกลุ่มร่วมกับหน่วยงาน
หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. เกณฑ์ในการสรรหาครูประจำกลุ่ม/องค์คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็น
ครูประจำกลุ่มและเป็นผู้อาศัยอยู่ในท้องที่จัดตั้งกลุ่ม หรือสามารถเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ได้
4. เพื่อกำเนินการคัดเลือกแล้ว ให้ส่งผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับ
การอบรมที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค โดยให้ทำเรื่องผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับ
5. การเสนอขอแต่งตั้ง ให้เสนอตามสายงานของครูประจำกลุ่ม
 - 5.1 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ทาหน้าที่ประสานงาน
การเสนอชื่อผู้ผ่านการอบรม เพื่อเสนอแต่งตั้ง
 - 5.2 ถ้าเป็นครูสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ให้เสนอ
ผ่านตามสายงานของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 - 5.3 ถ้าเป็นข้าราชการสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ หรือประชาชนให้
ผ่านทางสายงาน ศึกษาธิการอำเภอ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด)
6. ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้แต่งตั้งถอดถอนครูประจำกลุ่ม
7. ถ้าครูประจำกลุ่มปฏิบัติตนไม่เหมาะสม ตามระเบียบหรือข้อกำหนด
ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ประสานงาน.

ศึกษาศึกษาอำเภอ หรือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เสนอชื่อ เพื่อถอดถอนจากการเป็น
ครูประจำกลุ่มไปยังจังหวัด ตามสายงานถึงผู้ว่าราชการจังหวัด

หน้าที่ของครูประจำกลุ่ม

1. ประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนทางวิทยุและไปรษณีย์ ให้ประชาชน
ในท้องถิ่นทราบ
2. ทำหน้าที่ผู้รกรกลุ่ม เช่น ทำบัญชี การวางแผนกลุ่ม แนะนำ
และตรวจสอบการลงคะแนนเรียน
3. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อขอความสนับสนุน
ในการจัดการเรียนการสอนทางวิทยุและไปรษณีย์
4. พบกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมกลุ่ม
5. ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียน
6. ตรวจแบบฝึกหัด ข้อทดสอบ และจัดทำคะแนนระหว่างภาคเรียน
ส่งศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด (เป็นผู้ให้คะแนนแบบฝึกหัด คะแนนการพบกลุ่ม คะแนน
กลางภาค)
7. ให้บริการแก่ผู้เรียนในค่านเอกสาร อุปกรณ์การเรียนการสอน
8. รายงานผลการปฏิบัติงานตามสายงานปกติถึง ศูนย์การศึกษาออก
โรงเรียนจังหวัด ภายในวันที่ 5 ของทุก ๆ เดือน

การจ่ายค่าตอบแทนครูประจำกลุ่ม

ครูประจำกลุ่มจะได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือน ตามจำนวนหน่วยกิต
ที่ผู้เรียนในความรับผิดชอบ ลงทะเบียน ในอัตรา 2 บาท/หน่วยกิต/คน/เดือน จะได้รับ
ค่าตอบแทนตามระยะเวลาที่มีการเรียนการสอนเท่านั้น

การอบรมครูประจำกลุ่ม

เพื่อให้ครูประจำกลุ่มเข้าใจบทบาทหน้าที่และเทคนิคต่าง ๆ ในการพบกลุ่ม
เนื้อหาครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้

โครงการ

1. นโยบาย โครงการการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ ปรัชญาของ

2. ความเชื่อพื้นฐานการศึกษานักใหญ่

3. จิตวิทยาการศึกษานักใหญ่ และธรรมชาติของผู้เรียน

4. หลักสูตร สื่อการเรียน ขบวนการ เรียนการสอนและกิจกรรม

การเรียน

5. บทบาทและหน้าที่ของครูประจำกลุ่ม เทคนิคการจัดกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนทางวิทยุและไปรษณีย์ การประชาสัมพันธ์ และการบริหาร กลุ่มผู้เรียน

6. การประเมินผลและติดตามผล

วิธีการฝึกอบรมครูประจำกลุ่ม

หลักสูตร เดิม (กองการศึกษานักใหญ่ กรมสามัญศึกษา) ใช้เวลาในการอบรมรวม 5 วัน ผู้เข้ารับการอบรมจะได้ฟังวิทยากรบรรยายในเนื้อหาตามตารางการอบรมที่กำหนด และฝึกการจัดกิจกรรมกลุ่ม แต่สำหรับหลักสูตรใหม่ (กองปฏิบัติการกรมการศึกษานอกโรงเรียน) ใช้เวลาการอบรม 3 วัน โดยผู้เข้ารับการอบรมได้รับแจกเอกสารล่วงหน้าเพื่อศึกษาล่วงหน้า 1 เดือน และทำข้อสอบท้ายบท การอบรมจะมุ่งเพิ่มทักษะเกี่ยวกับเทคนิคกระบวนการพบกลุ่มรูปแบบต่าง ๆ และฝึกการปฏิบัติการพบกลุ่ม การให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมในเรื่องนั้น จากตารางการอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษานักใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ซึ่งแต่ละช่วงเวลาจะมีวิทยากรมาให้ความรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ตามหลักสูตรการฝึกอบรม (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2528 : 1 - 2)

กลุ่ม

คำว่ากลุ่ม(Group) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายหลายคน เช่น พนม ลิมอารีย์ (พนม ลิมอารีย์ 2520 : 39) ให้ความหมายว่า กลุ่มหมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป

ได้มารวมกันและมีการแสดงในลักษณะที่เป็นการปะทะสังสรรค์

เดวิส (Davis. 1963 : 405) กล่าวว่า กลุ่ม หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์กัน โดยมีเป้าหมายร่วมกันอย่างเห็นได้ชัด

กิลลี (Gully. 1963 : 62) กล่าวว่า กลุ่มมีความหมายลึกซึ้งกว่าการที่บุคคลมาอยู่ร่วมกัน แต่กลุ่มจะต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญสามประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ร่วมกัน และวัตถุประสงค์นั้นจะต้องสนองความต้องการของสมาชิกแต่ละคนด้วย
2. ผลของการทำงานจะเกิดจากความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม
3. บั้สื่อสารทางวาจา (Verbal Communication) หรือปีภาบสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกวิธีใดวิธีหนึ่ง

จากกวางหมายที่บัญญัติความนี้ พอสรุปได้ กลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองขึ้นไปมารวมกัน โดยมีการติดต่อเกี่ยวของกัน (Interaction) และมีจุดมุ่งหมายที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน กลุ่มมีอิทธิพลต่อสมาชิกกลุ่มหลายประการ ดังที่ ฌมม์ ลัมอาร์รี่ (ฌมม์ ลัมอาร์รี่ 2520 : 53 - 58) ได้รวบรวมไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลเป็นอย่างมาก วิธีการที่สมาชิกแก้ปัญหา การจดจำบทเรียน ความทะเยอทะยาน ตลอดจนความพยายามที่จะให้บรรลุเป้าหมายของบุคคล ล้วนอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มทั้งสิ้น
2. กลุ่มเป็นเครื่องสนับสนุนและช่วยให้สมาชิกแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ปกริยาต่าง ๆ ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี
3. กลุ่มช่วยสนองความต้องการของสมาชิก บุคคลยอมต้องการเพื่อน ต้องการความรัก ความยอมรับจากกลุ่ม จึงเป็นเหตุให้คนเข้ามารวมกลุ่มกับคนอื่น ๆ
4. กลุ่มช่วยให้สมาชิกมองเห็นภาพของตนเองชัดเจนขึ้น โดยกลุ่มจะสะท้อนให้เห็นภาพของสมาชิกแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร
5. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือผลงาน และการกระทำของสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มมีความกระตือรือร้นในการทำงานก็จะทำให้สมาชิกส่วนน้อยมีความกระตือรือร้นตามไปด้วย

6. กลุ่มมีอิทธิพลช่วยในการตัดสินใจ การเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วม ออกความเห็นเกี่ยวกับวิธีการที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ง่ายต่อการตัดสินใจ และยังคงก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันในหมู่สมาชิกด้วย

7. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือบทบาทของสมาชิกในสถานการณ์ต่าง ๆ

8. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือความกลัว ความวิตกกังวล และความท้อแท้ใจของสมาชิก เนื่องจากในกลุ่มมีสมาชิกอยู่หลายคนคอยช่วยกันคิด ปรีกษาหารือและรับผิดชอบร่วมกัน

9. กลุ่มช่วยควบคุมความต้องการของสมาชิกและให้สมาชิกช่วยคลี่คลายความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะสมาชิกในกลุ่มต้องยอมรับในมติและข้อตกลงกลุ่ม

กรมการศึกษานอกโรงเรียน เห็นความสำคัญของกลุ่ม และอิทธิพลของกลุ่มที่ต่อการเรียน การสอนของผู้ใหญ่ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ดังนั้นในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญทางวิทยุ และไปรษณีย์ จึงจัดให้มีการรวมกลุ่มกันของผู้เรียนขึ้น โดยให้การพบกลุ่มเป็นขบวนการที่สำคัญ อย่างหนึ่งในวิธีการเรียนการสอนทางวิทยุและไปรษณีย์

กลุ่มผู้เรียน

การศึกษานักผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุ และไปรษณีย์ เป็นการเรียนที่เปิดโอกาสให้แก่ผู้ที่ขาดโอกาสในการศึกษาในระบบโรงเรียนทุกเพศทุกวัย ผู้เรียนระดับที่ 3 ต้องมีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป และจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า ผู้เรียนระดับที่ 4 ต้องจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือจบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 หรือประถมศึกษาปีที่ 7 หรือเทียบเท่า ในแต่ละกลุ่มจึงมีผู้เรียนที่แตกต่างกันออกไป เช่น บางกลุ่มมีผู้เรียนอายุตั้งแต่ 14 ปี ถึง 50 ปี บางคนเป็นอาชีพของตนเอง มีงานทำ หรือบางคนยังไม่มืงานทำ บางคนบ้านอยู่ในเมือง บางคนอยู่ในชนบทห่างไกลต้องใช้เวลานานในการเดินทางพบกลุ่ม หรือบางคนก็ไม่สามารถจะมาพบกลุ่มได้ทุกสัปดาห์ ความต้องการของผู้เรียนก็แตกต่างกัน บางคนต้องการที่จะศึกษาต่อไปเรื่อย ๆ เมื่อจบจากระดับหนึ่งต่อไป บางคนก็ต้องการเรียนเพื่อปรับวุฒิของตน บางคนเพื่อนำวุฒิสักครงาน บางคนเรียนเพราะว่าง ในแต่ละกลุ่มยังมีผู้เรียนที่สมัครเรียนแต่ละรุ่น เช่น บางคนสมัครเรียนในรุ่นที่ 1 หรือบางคนสมัครเรียนในรุ่นที่ 2 (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง เปิดรับสมัครผู้เรียนทุกภาคเรียน) "และยังเรียนในระดับที่ต่างกันด้วย จะเห็นว่าใน

กลุ่มผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์มีความแตกต่างระหว่างบุคคลมาก ซึ่งต้องมาทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันนี้มีความแตกต่างระหว่างบุคคลมาก

การพบกลุ่ม

การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ จัดตามหลักปรัชญาการศึกษา ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน คือ คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักปรับตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเพื่อสนองหลักการศึกษามหชาติ พุทธศักราช 2520 ที่ว่า "การจัดการศึกษาทุกระดับจะต้องมุ่งให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รักการทำงาน และสนใจที่จะมีภารกิจของส่วนรวม" การจัดการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ จึงจัดผู้เรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 50 คน ให้ผู้เรียนมาพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมกลุ่ม ให้บังเกิดผลตามหลักการดังกล่าว และเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสใช้บริการการศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์อย่างทั่วถึง และสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันของประชาชน จึงได้กำหนดลักษณะการพบกลุ่มมี 3 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 พบกลุ่มรายสัปดาห์ใช้เวลาพบกลุ่มครั้งละ 3 ชั่วโมง ตามวันเวลาที่ครูและผู้เรียนกำหนดร่วมกัน ผู้เรียนต้องมีเวลาพบกลุ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

ลักษณะที่ 2 พบกลุ่มรายเดือน ใช้เวลาในการพบกลุ่มครั้งละ 2 วัน วันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง ตามวัน เวลา ที่ครูและผู้เรียนและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกำหนดร่วมกัน ผู้เรียนต้องมีเวลาพบกลุ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ลักษณะที่ 3 พบกลุ่มรายภาคเรียน ใช้เวลาพบกลุ่ม 5 วัน ติดต่อกัน วันละไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและครูประจำกลุ่มร่วมกันกำหนดสถานที่พบกลุ่ม ผู้เรียนต้องมีเวลาพบกลุ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

การพบกลุ่ม มุ่งให้มีการพบกลุ่มลักษณะที่ 1 นอกจากนี้ผู้เรียนที่มีความจำเป็นไม่สามารถพบกลุ่มในลักษณะที่ 1 ได้ เช่น ต้องประกอบอาชีพในช่วงเวลานั้น ๆ หรือควยเหตุอื่นที่สมควรจึงจะขอสถานที่พบกลุ่มในลักษณะที่ 2 หรือ ในลักษณะที่ 3 โดยมีอาจารย์ของสถานศึกษาที่รับลงทะเบียนเป็นที่ปรึกษาผู้เรียน ส่วนการพบกลุ่มรายสัปดาห์นั้น ผู้เรียนมีครูประจำ

กลุ่มเป็นผู้ดำเนินการและเป็นที่ปรึกษาในกลุ่ม ครูประจำกลุ่มต้อง เป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมกลุ่ม
ดำเนินการให้เกิดกิจกรรมกลุ่ม ในแต่ละสัปดาห์ตลอดภาคเรียน

กระบวนการกลุ่ม

กระบวนการกลุ่มนี้เป็นวิธีสอนวิธีหนึ่งที่คาดว่าจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ด้วย
ตนเอง มีดวงใจเข้าใจตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้แบบประชาธิปไตย ส่งเสริมการ เข้าใจอันดี
ระหว่างบุคคล และยังสามารถพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนได้อีกด้วย นอกจากนั้นแล้ว
การเรียนแบบกระบวนการกลุ่มยังช่วยสร้างความสัมพันธ์อันอบอุ่น เป็นการช่วยลดช่องว่างระหว่าง
ครูและศิษย์ ทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีงาม และมีผลสัมฤทธิ์ในการ เรียน ทั้งนี้เนื่องจากการ
สอนแบบกลุ่มไม่ได้ยึดรูปแบบที่ครู เป็นศูนย์กลาง ครูไม่ใกล้ชิดโดยตรง หรือผูกขาดการสอนแต่
ผู้เดียว แต่เป็นวิธีสอนที่ครูพยายามให้ผู้เรียนมีประชาธิปไตยในการ เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน
บทเรียน (วีระ นวพันธุ์ ม.ป.ป. : 29 - 30) ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ
เรียนรู้ อาจอาศัยการเรียนตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม ซึ่งแบ่งเป็นสี่ระยะดังนี้ (ทิภานา แชนมณี
และกณดั้น ๆ 2522 : 228 - 231)

1. ระยะการมีส่วนร่วม ผู้เรียนจะเข้ามีส่วนร่วมของผู้เรียนในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง
ในกลุ่ม และเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ หรือคิดค้นแสวงหาสิ่งที่ต้องการ เรียนรู้ด้วยตนเอง การมีส่วน
ร่วมของผู้เรียนในการทำกิจกรรมจะเน้นการมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้าน
จิตใจ ความเข้าใจและสขบอง และทางค่านิยม
2. ระยะวิเคราะห์ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์การ เรียนรู้นั้น
ทันที จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง สามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม
วิธีการเรียน ผลของการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองดีขึ้น
3. ระยะสรุป และประยุกต์หลักการ ระยะนี้ผู้เรียนจะรวบรวมแนวคิดที่ตนค้นพบและ
แนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นแล้วสรุปเป็นหลักการ ของตนเอง และนำหลัก
การนั้นไปประยุกต์ใช้ในอนาคต หรือประยุกต์ให้เข้ากับตนเอง

4. ระยะเวลาประเมินผล ผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนและกลุ่มจากการอภิปรายให้ข้อเสนอแนะ และพิจารณาเกี่ยวกับสมาชิกคนอื่น ๆ

ในการสอนโดยกระบวนการกลุ่มนั้น ทิฏฐา แชนมณี (ทิฏฐา แชนมณี 2522 : 220 - 201) ได้กล่าวถึงหลักการสอนตามหลักการ เรียนรู้ของทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์เอาไว้ดังนี้

1. หลักการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเน้นให้ครูพยายามจัดการ เรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนให้ทั่วถึงกันมากที่สุด เพราะการที่ผู้เรียนได้มีบทบาทต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน

2. หลักการสอนที่ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ มุ่งเน้นให้ครูจัดการ เรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกลุ่มให้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จำเป็นต้องอาศัยอยู่ร่วมกับผู้อื่น การให้ผู้เรียนได้มีกิจกรรม เรียนรู้ในลักษณะกลุ่มนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้สามารถ อยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

3. หลักการสอนที่ยึดการค้นพบด้วยตนเอง เป็นกระบวนการที่สำคัญในการ เรียนรู้ ซึ่งเน้นให้ครูจัดการ เรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพยายามหากคำตอบด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนจดจำได้ดี และจะก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้มากกว่าการเรียนที่ได้จากการบอกเล่า

4. หลักการสอนที่ยึดความสำคัญ ของกระบวนการ เรียนรู้ว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็น ในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่าง ๆ

5. หลักการที่ยึดความสำคัญของการนำความรู้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้การเรียนรู้นี้มีความหมายยิ่งขึ้น ดังนั้นครูจึงพยายามจัดกระบวนการ เรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นหาแนวทางที่จะนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการ เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ในการจัดการ เรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มให้ได้ผลนี้ จึงต้องอาศัยเทคนิคต่าง ๆ ในการจัด เช่น การสร้างบรรยากาศทั่ว ๆ ไป การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง เกมส์ ฯลฯ

การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์นี้ก็ได้เน้นในเรื่องของกระบวนการกลุ่ม โดยมีจุดประสงค์ให้ครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานให้เกิด

กระบวนการกลุ่มขึ้น ในแต่ละสัปดาห์ที่มีการพบกลุ่ม และมีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์

ในการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ กับนักศึกษาที่มีลักษณะที่แตกต่างไปจากการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน เพราะวิธีการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ ผู้เรียนศึกษาคู่มือเรียนที่จัดให้นักศึกษาเรียนด้วยตนเอง ฟังรายการวิทยุตามตารางออกอากาศ ทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมตามที่กำหนด ถ้าหากการพบกลุ่มไม่มีจุดประสงค์ที่จะสอนหรือทบทวนเนื้อหาที่เรียน ฉะนั้น เวลาส่วนที่เป็นการซักถามปัญหาการเรียนเพียงร้อยละ 30 ของเวลาการพบกลุ่มเท่านั้น (ประมาณ 45 - 55 นาที) ส่วนเวลาที่เหลือร้อยละ 70 เป็นช่วงที่ครูประจำกลุ่มให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ครูได้วางแผนไว้ล่วงหน้าแต่ละครั้ง จะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอะไร อย่างไร ทั้งหกประมาณ 18 - 19 ครั้ง จากถนนใกล้ศาลากลางไปศาลาพักเป็นถนนลาดชันลงอย่างนี้ เหตุผล จากถนนลาดชันเพื่อเจอเป็นถนนลาดชันตามเหตุผล นั่นคือ ถ้าครูประจำกลุ่มได้ฝึกกระบวนการตามแนวที่กำหนดนี้แล้วจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทของตน ในฐานะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักคิด รู้จักหาข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจและร่วมกันทำกิจกรรม ร่วมกันคิดให้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งหมายถึงกระบวนการประชาธิปไตยพื้นฐานในแนวปฏิบัติที่จะช่วยให้ผู้เรียนจบออกไปแล้ว หรือกำลังเรียนอยู่ นำความรู้เรื่องกระบวนการกลุ่มไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหาของตนเอง ของชุมชนของท้องถิ่น ซึ่งเท่ากับเป็นการพัฒนาชุมชนนั้นด้วย ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์สามารถแยกกิจกรรมแยกออกได้เป็น 6 ด้าน คือ

๑. ด้านบรรยากาศทั่วไป

๒. ด้านซักถามและตอบปัญหาการเรียน

๓. ด้านการอภิปราย

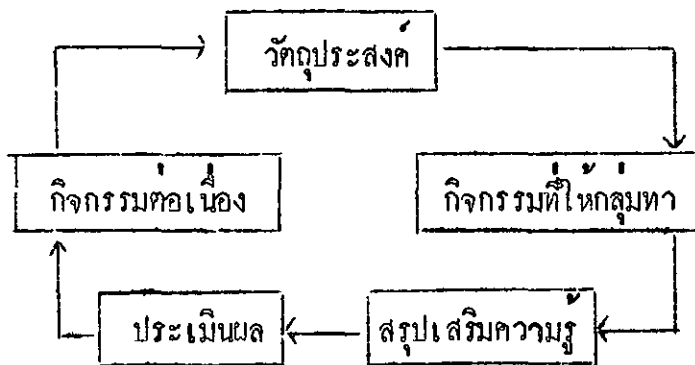
๔. ด้านปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม

๕. ด้านนันทนาการ

๖. และด้านกิจกรรมต่อเนื่อง

นอกจากการเตรียมตัวสำหรับการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มแต่ละครั้งแล้ว ครูประจำกลุ่มจะต้องเตรียมการในเรื่องเหล่านี้ไว้ให้ชัดเจน คือ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2528 : 19)

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการพบกลุ่มแต่ละครั้ง (ช่วงที่ 2)
2. กิจกรรมและขั้นตอน ให้นักศึกษาหาเพื่อให้อบรมวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. เตรียมการสรุป และเสริมความรู้ อะไร อย่างไรแก่นักศึกษาหลังจากที่จัดกิจกรรมจบแล้ว
4. เตรียมตัวที่จะประเมินค่า ผู้เรียนหากิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
5. เตรียมกิจกรรมต่อเนื่องที่จะใหญ่เรียนหา หรือจะต่องจัดเตรียมมาในการพบกลุ่มครั้งต่อไป

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิการเตรียมตัวพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จากรายงานการติดตามผลและประเมินผลการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง ปี พ.ศ. 2523 พบว่าวิธีสอนของครูยังไม่นำความรู้ในการอบรมมาใช้ได้อย่างเต็มที่และไม่เหมาะสม เพราะผู้เรียน

เบ็คเสรีจชั้นพื้นฐาน มีอายุแตกต่างกันมาก ทำให้กิจกรรมบางอย่างที่ได้รับการอบรมไปแล้วไม่ได้เข้ามาใช้ โดยเฉพาะครูที่อายุน้อยเกินไปก็จะมีปัญหาในการพบกลุ่มในเรื่องความเป็นกันเอง และการวางตัวของครูไม่เป็นที่น่าครีตธาของผู้เรียน

มนัส ภาคภูมิ (มนัส ภาคภูมิ 2520 : 63 - 65) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน จากครูสอนการศึกษามัธยมศึกษาแบบเบ็คเสรีจ จำนวน 21 คน พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาคือตั้งแต่วุฒิปริญญาขึ้นไป มีพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจ และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนมากกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิต่ำกว่าวุฒิปริญญา ลงมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ส่วนครูผู้สอนที่มีอายุประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ต่างกันมีพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปริมาณลักษณะพฤติกรรมการสอนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน พฤติกรรมที่ไ้ช้มากที่สุด ผู้เรียนเป็นผู้ตอบรับและพฤติกรรมที่ครูใช้น้อยที่สุด คือ ผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม

พวงรัตน์ พยุงกิจ (พวงรัตน์ พยุงกิจ 2526 : 91) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิชาภาษาไทยของนักศึกษามัธยมศึกษาแบบเบ็คเสรีจระดับที่ 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 พบว่า ครูประจำกลุ่มจัดกระบวนการสอนแบบอภิปรายให้หาเป็นไปอย่างไม่ถูกต้องตามหลักการสอนทางวิทยุและไปรษณีย์ ครูประจำกลุ่มควรมีบทบาทชี้แนะต้องกลายเป็นผู้สอนและต้องสอนทุกวิชา ซึ่งตนเองอาจไม่ใช่ความชำนาญเพียงพอ

ฉลาด จันทรสมบัติ (ฉลาด จันทรสมบัติ 2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูการศึกษามัธยมศึกษาแบบเบ็คเสรีจระดับที่ 4 หมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้พฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ มุ่งการสอนเนื้อหาของบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับมากที่สุด มากกว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขหาเป็น ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้วิธีการสอนแบบอภิปรายเป็นหลัก ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษามัธยมศึกษาแบบเบ็คเสรีจ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูที่มีวุฒิ ประสบการณ์สอน ครูที่ผ่านการอบรมกับครูที่ไม่ผ่านการอบรมมีพฤติกรรมต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนครูที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุเทพ อ่วมเจริญ (สุเทพ อ่วมเจริญ 2529 : 71 - 74) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ พบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีอายุมากขึ้น มีแนวโน้มว่า สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครูประจำกลุ่มได้มากขึ้น เพราะ ผู้มีอายุมากขึ้นจะมีความพร้อมทางด้านต่าง ๆ เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้พร้อมที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานมากขึ้น ทางด้านประสบการณ์ของครูประจำกลุ่มพบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนผู้ใหญ่มากจะสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครูประจำกลุ่มได้ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์การสอนผู้ใหญ่นั้น เป็นประสบการณ์การสอนระดับเดียวกัน หลักสูตรเดียวกัน งานในหน้าที่จึงมีความคล้ายคลึงกัน จึงทำให้ผู้มีประสบการณ์มาแล้ว สามารถปฏิบัติได้ดีกว่าผู้มีประสบการณ์น้อย หรือไม่ประสบการณ์เลย

สุนทร โคตรบรรเทา (Sunthorn Kothbantau. 1987 : 136) ได้ศึกษาวิธีและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้งในชั้นเรียนและนักศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ ในประเทศไทย พบว่า ในการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ที่สำคัญสำหรับครูประจำกลุ่ม คือครูประจำกลุ่มมีเวลาเพียงเล็กน้อยในการให้คำแนะนำ และช่วยนักศึกษาในการเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะครูประจำกลุ่มจะต้องใช้เวลาที่มีอยู่ในการพากลุ่มแต่ละครั้ง ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนทุกวิชา อีกประการหนึ่ง ครูประจำกลุ่มขาดทักษะและประสบการณ์ในการสอนผู้ใหญ่ที่มีอายุ และพื้นฐานทางด้านต่าง ๆ ต่างกันในกลุ่มเดียวกัน

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

เพอวิส (Purvis. 1980 : 163 - 175) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิดพบว่า การสอนเสริมต้องมีคุณภาพและมาตรฐาน แต่เนื่องจากกลุ่มผู้เรียนผลิตเอกสารการสอนเป็นคณะคนกันกับอาจารย์สอนเสริม และเนื่องจากมีเอกสารการสอนอยู่แล้วทำให้อาจารย์สอนเสริมไม่ชวนขว้ายคนว่าความรู้เพิ่มเติม และในบางครั้งผู้เรียนจะยึดมั่นเฉพาะเอกสารการสอนของมหาวิทยาลัย ทำให้มีความรู้ไม่กว้าง

ส่วนด้านวิธีการเรียน เนื่องจากมหาวิทยาลัยเปิดจะใช้สื่อการสอนในรูปแบบสื่อประสมเป็นหลัก เช่น เอกสารชุดการสอน รายการวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการถ่ายทอดทางเคเบิล ผู้เรียนไม่มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นโต้ตอบได้ ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะในการแสดงออกทุกด้าน

ในปี คริสตศักราช 1970 คณะวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา ได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ ของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ในรัฐฟลอริดา ผลการสำรวจสรุปว่า ผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการในเรื่องต่าง ๆ 15 ประการ ตามลำดับดังนี้ (1) ต้องการแนวการสอนรายบุคคล (2) ต้องการวิธีการสอนสำหรับกลุ่มพิเศษ (3) ต้องการหนังสือแบบเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยเฉพาะ (4) ต้องการทราบวิธีสร้างแรงจูงใจ (5) ต้องการทราบวิธีสำรวจความจำเป็น ความต้องการ และเป้าหมายของผู้ใหญ่ (6) ต้องการทราบวิธีการทดสอบสำหรับผู้ใหญ่ (7) ต้องการทราบวิธีการสัมมนาปฏิบัติการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (8) ต้องการทราบวิธีการจัดหานักศึกษา (9) ต้องการความรู้เกี่ยวกับชนเผ่าต่าง ๆ (10) ต้องการความรู้เรื่องการแนะแนว และการให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่ (11) ต้องการทราบเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ (12) ต้องการความรู้เกี่ยวกับความสามารถพิเศษในการ เรียนรู้ของผู้ใหญ่หรือจุดอ่อนของนักศึกษา (13) ต้องการทราบแนวโน้มของการวิจัย (14) ต้องการทราบวิธีการประเมินผลนักศึกษา และ (15) ต้องการทราบเทคนิคการส่งเสริม (ไมท์มัท อับดุลกาเคร์ และสมจิตร์ สร้อยสุริยา 2520 : 28)

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มต่างกัน
2. การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มตามสถานที่พบกลุ่มซึ่งมีลักษณะต่างกัน มีกิจกรรมการพบกลุ่มต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ครูประจำกลุ่มที่กาส่งปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในเขตความรับผิดชอบของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง รวม 26 จังหวัด จำนวน 201 คน โดยแบ่งตามเขตการศึกษา 4 เขต ดังนี้

เขตการศึกษา 1 ประกอบด้วยจังหวัด กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร นครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ

เขตการศึกษา 5 ประกอบด้วยจังหวัด สมุทรสงคราม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์

เขตการศึกษา 6 ประกอบด้วยจังหวัด พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี อุทัยธานี ชัยนาท สระบุรี

เขตการศึกษา 12 ประกอบด้วยจังหวัด ฉะเชิงเทรา นครนายก ชลบุรี ปราจีนบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูประจำกลุ่มที่กาส่งปฏิบัติหน้าที่ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ซึ่งเลือกมาจากราชการที่แบ่งออกตามเขตการศึกษา

โดยวิธีจับสลาก เขตละ 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ราชบุรี และ
สิงห์บุรี คัดเป็นกลุ่มตัวอย่าง 26 คน รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างครูประจำกลุ่มการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คส์ระยะที่ 3 - 4 ทางวิทยุ
และไปรษณีย์

เขตการศึกษา	จังหวัดที่จับสลากได้	จำนวนครู ประจำกลุ่มที่ศึกษา
เขตการศึกษา 1	กรุงเทพมหานคร	15
เขตการศึกษา 5	ราชบุรี	6
เขตการศึกษา 6	สิงห์บุรี	3
เขตการศึกษา 12	ชลบุรี	2
รวม	4	26

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 2 ชุดคือ

ชุดที่ 1 แบบสังเกต เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม เป็นการ
ประเมินว่า ครูประจำกลุ่มได้ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มและมีการวางแผนเตรียมการพบกลุ่มไว้
หรือไม่ นานความรู้ ความเข้าใจ จากการฝึกอบรมเป็นครูประจำกลุ่มมาใช้ และเป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ของกิจกรรมการพบกลุ่มที่กำหนดหรือไม่อย่างไร

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของครูประจำกลุ่ม คือ อายุ วุฒิต่างการศึกษา
ประสบการณ์การทำงานเป็นครูประจำกลุ่ม อาชีพ ของครูประจำกลุ่ม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ครูประจำกลุ่ม ในเรื่องปัญหา อุปสรรค และ
ข้อเสนอแนะในการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มการศึกษานักใหญ่แบบเบ็คส์ระยะที่ 3 - 4 ทางวิทยุ

เจ้าหน้าที่งาน ว.ปณ. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง 2 คน เจ้าหน้าที่งาน ว.ปณ. กรมการศึกษานอกโรงเรียน 3 คน รวม 6 คน

7. หากการปรับปรุงแก้ไขแบบสังเขตและแบบสัมภาระตามที่ได้รับการเสนอแนะนำไปใช้ประชาและกรรมการควบคุมปริญญาโทฯ อื่นอีกครั้ง

8. นำแบบสังเขต และแบบสัมภาระที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับ ครูประจำกลุ่ม จังหวัดนนทบุรี จำนวน 2 คน เพื่อเป็นการฝึกทักษะ และหาความเข้าใจในแบบสังเขตและการสัมภาระให้ตรงกันระหว่างผู้วิจัย และผู้ช่วยอีกจำนวน 7 คน การทดลองนี้ทำได้ 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยทั้งหมดเข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน เช็กพฤติกรรมที่สังเขตเห็นลงในช่องปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ พร้อมทั้งบันทึกเหตุการณ์ที่ครูประจำกลุ่มปฏิบัติในแต่ละข้อลงในช่องบันทึกเหตุการณ์ โดยไม่มีการปรึกษากันในระหว่างการสังเขตเมื่อหมดเวลาการพบกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยสัมภาระครูประจำกลุ่มตามแบบสัมภาระเป็นตัวอย่างแก่ผู้ช่วยผู้วิจัย จากนั้นนำแบบสังเขตของทุกคนมาตรวจจุดผลของการสังเขตปรากฏว่าผลของการสังเขตตรงกันทุกข้อ ต่อจากนั้นผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย จำนวน 7 คน เข้าสังเขตเป็นครั้งที่ 2 กับครูประจำกลุ่มคนใหม่ กลุ่มผู้เรียนกลุ่มใหม่ ใช้เทคนิคและวิธีการ เช่นเดียวกับครั้งที่ 1 นำแบบสังเขตจากทุกคนมาตรวจสอบความสอดคล้องของการสังเขต และผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจตรงกับแบบสังเขตและแบบสัมภาระ

9. จัดพิมพ์เป็นฉบับของแบบสังเขตพฤติกรรมกรรมการพบกลุ่มด้านต่าง ๆ และแบบสัมภาระครูประจำกลุ่ม

10. นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในระหว่างภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ระหว่างวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2530 ถึงมีนาคม 2530 (ภาคผนวก) โดยเข้าร่วมกับกลุ่มผู้เรียนสังเขตพฤติกรรมของครูประจำกลุ่มตลอดเวลาที่มีการพบกลุ่ม 1 ครั้ง และสัมภาระครูประจำกลุ่มเมื่อสิ้นสุดการพบกลุ่มในครั้งนั้นแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ทำตามลำดับขั้นดังนี้

1. นำแบบสังเกตมาวิเคราะห์ โดยที่กิจกรรมใดที่ครูประจำกลุ่มปฏิบัติจะมีค่าคะแนนเป็น 1 กิจกรรมใดที่ครูประจำกลุ่มไม่ปฏิบัติจะมีค่าคะแนนเป็น 0
2. แจกนับพฤติกรรมของครูประจำกลุ่มในแต่ละด้าน และคำนวณหาค่าเฉลี่ยร้อยละ
3. จำแนกแบบสังเกตตามตัวแปรที่ศึกษา และวิเคราะห์เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างเกี่ยวกับกิจกรรมการพหุกลุ่ม โดยวิธี Mann-Whitney U - Test แล้วนำค่า U ที่คำนวณได้ที่มีค่าน้อยมาเปรียบเทียบกับค่า U ที่ได้จากตาราง ถ้าค่าที่คำนวณได้น้อยกว่าค่าจากตารางก็แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้
4. แจกนับปัญหาและอุปสรรคของการพหุกลุ่มของครูประจำกลุ่มที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และหาค่าร้อยละ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำค่าที่ได้จากการตรวจแบบสังเกตพฤติกรรมข้อต่าง ๆ ในกิจกรรมแต่ละด้านของการปฏิบัติของครูประจำกลุ่ม มาหาค่าร้อยละ โดยศึกษาเป็นรายข้อ และหาค่าเฉลี่ยค่าต่าง ๆ
2. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างเกี่ยวกับกิจกรรมการพหุกลุ่ม เมื่อบ่งตามตัวแปรที่เป็นสถานภาพของครูประจำกลุ่ม และสถานที่การพหุกลุ่ม โดยใช้วิธี Mann-Whitney U-Test (Siegel, 1956 : 116 - 127) สูตรที่ใช้ คือ

$$U_1 = n_1 n_2 + \frac{n_1(n_1 + 1)}{2} - R_1$$

$$U_2 = n_1 n_2 + \frac{n_2(n_2 + 1)}{2} - R_2$$

U	แทน	ค่าที่จะใช้พิจารณาใน	U - Distribution
n_1	แทน	ค่าจำนวนคนในกลุ่ม 1	
n_2	แทน	ค่าจำนวนคนในกลุ่ม 2	
R_1	แทน	ผลรวมของค่าการ จัดลำดับ (Rank) ของกลุ่มที่มีขนาด n_1	
R_2	แทน	ผลรวมของค่าการ จัดลำดับ (Rank) ของกลุ่มที่มีขนาด n_2	

3. หาค่าร้อยละของปัญหาและอุปสรรคของครูประจำกลุ่ม ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
R	แทน	ผลรวมของการจัดอันดับ
U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา U - t'est

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำเสนอตามลำดับขั้นของการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของครูประจำกลุ่ม

ตอนที่ 2 การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม โดยการหาค่าร้อยละ

ของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละด้าน คือ

2.1 ด้านบรรยากาศทั่วไป

2.2 ด้านชีวิตและคอบัญหาการเรียน

2.3 ด้านการอภิปราย

2.4 ด้านปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม

2.5 ด้านนันทนาการ

2.6 ด้านกิจกรรมต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพหุกลุ่มคานทาง ๆ ของครู
ประจำกลุ่ม เมื่อแยกตามตัวแปร วุฒิ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ และสถานที่พหุกลุ่ม

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการพหุกลุ่ม
โดยการหารายละเอียด

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของครูประจำกลุ่ม จำนวน 26 คน
แยกรายละเอียดตามตัวแปรที่ศึกษาทั้งแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลส่วนตัวของครูประจำกลุ่ม

ข้อมูลส่วนตัวของครูประจำกลุ่ม	ความถี่ (N = 26)	ร้อยละ
1. วุฒิทางการศึกษา		
ไม่มีวิชาชีพครู	10	38.46
มีวิชาชีพครู	16	61.54
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	10	38.46
30 ปีขึ้นไป	16	61.54
3. อาชีพ		
ไม่มีงานประจำ	11	42.30
มีงานประจำ	15	57.70
4. ประสบการณ์การเป็นครูประจำกลุ่ม		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2 ปี	13	50.00
สูงกว่า 2 ปี ขึ้นไป	13	50.00
5. สถานที่พหุกลุ่ม		
ภาคกลางส่วนใน	15	57.70
ภาคกลางส่วนนอก	11	42.30

ตอนที่ 2 การปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ด้านบรรยากาศทั่วไป

ตาราง 4 ความสำเร็จของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มด้านบรรยากาศทั่วไป โดยแยกตามรายการพฤติกรรม

ข้อ	รายการพฤติกรรม	N = 26	
		ความถี่	ร้อยละ
1.	ครูประจำกลุ่มมาถึงสถานที่นัดพบก่อนเวลาการพบกลุ่ม	20	76.92
2.	เตรียมสถานที่ในการพบกลุ่ม	12	46.15
3.	ทักทายพูดคุยกับผู้เรียน	26	100.00
4.	ปฏิบัติตัวเป็นกันเองกับผู้เรียน	25	96.15
5.	ใช้เทคนิคในการนำเข้ากิจกรรมแต่ละขั้นตอน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน เทคนิคการแบ่งกลุ่มย่อย	10	38.46
6.	จัดกิจกรรมใหญ่เรียนได้ร่วมสนุกสนานเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ	11	42.30
7.	แจ้งกิจกรรมที่จะปฏิบัติและจุดประสงค์การทำกิจกรรมในการพบกลุ่มแต่ละครั้ง	9	34.61
	เฉลี่ย	16.14	62.08

จากตาราง 4 ในส่วนของกิจกรรมการพบกลุ่มด้านบรรยากาศทั่วไปนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมของครูประจำกลุ่ม รวม 7 พฤติกรรมด้วยกัน พบว่า ครูประจำกลุ่มจำนวน 26 คน มีผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้านบรรยากาศทั่วไป โดยเฉลี่ย 16.14 คิดเป็นร้อยละ 62.08 เมื่อพิจารณา

ในรายละเอียดพบว่า พฤติกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การทักทายพูดคุยกับผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 100 พฤติกรรมที่ปฏิบัติมากเป็นอันดับ 2 รองลงมาคือ การปฏิบัติตัวเป็นกันเองกับผู้เรียน มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 96.15 และอันดับ 3 คือ การมาถึงสถานที่นัดพบกลุ่มก่อนเวลาที่กำหนด มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 พฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มปฏิบัติ รองลงไปมากที่สุดได้แก่ เตรียมสถานที่ในการพบกลุ่ม มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ร่วมสนุกสนานเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30 ครูประจำกลุ่มใช้เทคนิคในการนำเสนอเข้าสู่กิจกรรมแต่ละขั้นตอนมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 พฤติกรรมของครูประจำกลุ่มที่น้อยที่สุดในครั้งนี้คือ การแจ้งกิจกรรมที่จะปฏิบัติ และจุดประสงค์การกระทำกิจกรรมในการพบกลุ่มแต่ละครั้งมีเพียง 9 คน คิดเป็นร้อยละ 34.61

2.2 คำนวณคำถามและตอบปัญหาการเรียน

ตาราง 5 จำนวนร้อยละของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มคำนวณคำถามและตอบปัญหาการเรียน โดยแยกตามรายการพฤติกรรม

ข้อ	รายการพฤติกรรม	N = 26	
		ความถี่	ร้อยละ
1.	ให้ผู้เรียนรวบรวมปัญหาการเรียน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม	15	57.70
2.	ครูประจำกลุ่มแก้ปัญหาการเรียน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม	14	53.84
3.	แนะนำให้ผู้เรียนหาแหล่งความรู้เพิ่มเติมนอกจากการอ่านคู่มือเรียน และฟังรายการวิทยุ	15	57.70
4.	กระตุ้นให้ผู้เรียนหาแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ	14	53.84
	เฉลี่ย	14.50	55.76

จากตาราง 5 การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มคำนวณคำถามและตอบปัญหาการเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมของครูประจำกลุ่มรวม 4 พฤติกรรมด้วยกัน พบว่าครูประจำกลุ่ม

จำนวน 26 คน มีพฤติกรรมเกี่ยวกับกิจกรรมค่านการซักถามและตอบปัญหาการเรียน โดยเฉลี่ย 14.50 คิดเป็นร้อยละ 55.76 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า พฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มใหญ่เรียนรวบรวมปัญหาการเรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีผู้ปฏิบัติเท่ากับพฤติกรรมการแนะนำใหญ่เรียนหาแหล่งความรู้เพิ่มเติม นอกจากการอ่านคู่มือเรียน และฟังรายการวิทยุ คือ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 57.69 ส่วนพฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาการเรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีจำนวน 14 คน เท่ากับพฤติกรรมกระตุ้นให้ใหญ่เรียนหาแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 53.84

2.3 ค่านการอภิปราย

ตาราง 6 จำนวนร้อยละของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มค่านการอภิปราย โดยแยกตามรายการพฤติกรรม

ข้อ	รายการพฤติกรรม	N = 26	
		ความถี่	ร้อยละ
1.	จัดให้มีการอภิปราย	14	53.84
2.	เตรียมประเด็นปัญหาหรือประเด็นจากการเรียนให้ใหญ่เรียนอภิปราย	11	42.30
3.	ประเด็นที่เตรียมอยู่ในความสนใจของใหญ่เรียน	11	42.30
4.	ประเด็นไม่ยากหรือง่ายเกินไป	13	50.00
5.	ครูประจำกลุ่มกระตุ้นให้ใหญ่เรียนมีข้อมูลค่านวิชาการส่งกลับส่วนตัว มาใช้ในการอภิปราย	3	11.53
6.	ครูประจำกลุ่มคอยดูแลให้ใหญ่เรียนได้พูดแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	9	34.61
7.	ประเด็นที่อภิปรายมีประโยชน์และนำไปใช้ได้	9	34.61
8.	ครูประจำกลุ่มสรุปประเด็นที่ใหญ่เรียนอภิปราย	9	34.61
	เฉลี่ย	9.87	37.98

จากตาราง 6 การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มคานการอภิปราย ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมของครูประจำกลุ่ม รวม 8 พฤติกรรมด้วยกัน พบว่า ครูประจำกลุ่มจำนวน 26 คน มีพฤติกรรมคานการอภิปรายโดยเฉลี่ย 9.87 คิดเป็นร้อยละ 37.98 โดยเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า พฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มปฏิบัติมากที่สุดคือ การจัดให้มีการอภิปราย มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 53.84 พฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มปฏิบัติรองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ การตั้งประเด็นไม่ยากหรือง่ายเกินไป มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 50 พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นอันดับ 3 คือ การเตรียมประเด็นปัญหาหรือประเด็นจากการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอภิปราย ซึ่งมีจำนวนเท่ากับประเด็นที่เตรียมอยู่ในความสนใจของผู้เรียนคือ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30 พฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มปฏิบัติรองลงมาเป็นอันดับ 5 ได้แก่ ครูประจำกลุ่มคอยดูแลให้ผู้เรียนได้พูดแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง มีจำนวนเท่ากับประเด็นที่อภิปรายมีประโยชน์และนำไปใช้ได้ และครูประจำกลุ่มสรุปประเด็นให้ผู้เรียนได้อภิปรายทั้ง 3 พฤติกรรมนี้มีผู้ปฏิบัติ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 34.61 ส่วนพฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มปฏิบัติน้อยที่สุดในคานนี้คือ พฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ข้อมูลคานวิชาการ สังคม ส่วนทั่วมาใช้ในการอภิปราย คือมีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.53

2.4 คานการปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม

ตาราง 7 จำนวนร้อยละของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มคานการปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยแยกตามรายการพฤติกรรม

ข้อ	รายการพฤติกรรม	N = 26	
		ความถี่	ร้อยละ
1.	จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม	4	15.38
2.	ใช้กระบวนการกลุ่มในการให้ผู้เรียนเข้าใจหรือเห็นความสำคัญของเรื่องการมีคุณธรรม จริยธรรม	4	15.38
3.	จัดให้มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและรับผิดชอบร่วมกันเป็นกลุ่ม	13	50.00
4.	แนะให้ผู้เรียนใช้ข้อมูลความรู้จากส่วนตัว สังคม มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	6	23.07
	เฉลี่ย	6.75	25.96

จากตาราง 7 การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มคานการปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมของครูประจำกลุ่ม รวม 4 พฤติกรรมด้วยกัน พบว่า ครูประจำกลุ่มจำนวน 26 คน มีพฤติกรรมเกี่ยวกับกิจกรรมคานการปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉลี่ย 6.75 คิดเป็นร้อยละ 25.96 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า พฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มปฏิบัติจำนวนมากที่สุด คือ กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและรับผิดชอบร่วมกันเป็นกลุ่ม คือมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 50 พฤติกรรมที่ปฏิบัติรองลงมาคือการแนะให้ผู้เรียนใช้ข้อมูลความรู้จากส่วนตัวและสังคม มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีผู้ปฏิบัติ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 23.07 และพฤติกรรมที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ พฤติกรรมการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมการใช้กระบวนการกลุ่มในการให้ผู้เรียนเข้าใจ

หรือเห็นความสำคัญของเรื่องการมีคุณธรรม จริยธรรม คือมีครูประจำกลุ่มปฏิบัติพฤติกรรมละ
4 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38

2.5 กิจกรรมค่านันทนาการ

ตาราง 8 จำนวนร้อยละของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพหุกลุ่มค่านันทนาการ โดยแยก
ตามรายการพฤติกรรม

ข้อ ขอ	รายการพฤติกรรม	N = 26	
		ความถี่	ร้อยละ
1.	จัดให้ผู้เรียนได้เล่นเกมแข่งขันหรือออกกำลังกาย	8	30.76
2.	จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออก	13	50.00
	เฉลี่ย	10.50	40.38

จากตาราง 8 การจัดกิจกรรมการพหุกลุ่มค่านันทนาการนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรม
ของครูประจำกลุ่ม รวม 2 พฤติกรรมด้วยกัน พบว่า ครูประจำกลุ่มจำนวน 26 คน มีพฤติกรรม
เกี่ยวข้อง กิจกรรมค่านันทนาการ โดยเฉลี่ย 10.50 คิดเป็นร้อยละ 40.38 โดยเมื่อพิจารณา
ในรายละเอียดพบว่า พฤติกรรมการจัดให้ผู้เรียนได้รวมแสดงออก มีครูประจำกลุ่มปฏิบัติ จำนวน
13 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ซึ่งมากกว่า พฤติกรรมการจัดให้ผู้เรียนได้เล่นเกมแข่งขันหรือ
ออกกำลังกาย ซึ่งมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 30.76

2.6 กิจกรรมต่อเนื่อง

ตาราง 9 จำนวนร้อยละของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มค่านักกิจกรรมต่อเนื่อง โดยแยกตามรายการพฤติกรรม

ข้อ	รายการพฤติกรรม	N = 26	
		ความถี่	ร้อยละ
1.	รวบรวมแบบฝึกหัดที่ผู้เรียนทำส่ง	24	92.30
2.	มอบหมายให้ผู้เรียนฟังบทเรียนทางวิทยุ อ่านคู่มือเรียน และทำแบบฝึกหัดในบทเรียนต่อไป	11	42.30
3.	ร่วมกับผู้เรียนคิดกิจกรรมหรือเตรียมประเด็นที่จะอภิปรายในครั้งต่อไป	6	23.07
4.	ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นที่อาศัย แลกหารายงานการปฏิบัติงานส่ง	5	19.23
5.	จัดทำแบบสรุปการพบกลุ่มแต่ละสัปดาห์	5	19.23
6.	จัดทำแบบบันทึกการให้คะแนนแบบฝึกหัด และคะแนนการพบกลุ่ม	25	96.15
7.	นัดหมายการพบกลุ่มครั้งต่อไป	25	96.15
	เฉลี่ย	14.42	55.49

จากตาราง 9 การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มค่านักกิจกรรมต่อเนื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมของครูประจำกลุ่ม รวม 7 พฤติกรรมด้วยกัน พบว่า ครูประจำกลุ่ม จำนวน 26 คน มีพฤติกรรมเกี่ยวกับค่านักกิจกรรมต่อเนื่อง โดยเฉลี่ย 14.42 คิดเป็นร้อยละ 55.49 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า พฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มปฏิบัติมากที่สุดคือ พฤติกรรมในการจัดทำแบบบันทึกการให้คะแนนแบบฝึกหัด และคะแนนการพบกลุ่ม กับพฤติกรรมการนัดหมายการพบกลุ่มครั้งต่อไป ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือ 25 คน คิดเป็นร้อยละ 96.15 พฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่ม

ปฏิบัติหรือลงมือคือ การรวบรวมแบบฝึกหัดที่ผู้เรียนทำส่ง มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 92.30 พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ขอหมายให้ผู้เรียนฟังทบทวนทางวิทยุ อานคู่มือเรียน และทำแบบฝึกหัดในบทเรียนต่อไป ปีปฏิบัติ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30 การร่วมกับผู้เรียนคิดกิจกรรม หรือเตรียมประเด็นที่จะอภิปรายในครั้งต่อไป ผู้ปฏิบัติมีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 23.07 และพฤติกรรมที่ครูประจักษ์จากกลุ่มปฏิบัติที่น้อยที่สุดคือ การให้ผู้เรียนจัดทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อทางอื่นที่อาศัยแล้วหารายงานการปฏิบัติงานส่ง กับการจัดทำแบบสรุปผลการพบกลุ่มในแต่ละสัปดาห์ ก็มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23

ตอนที่ 3 ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกันต่าง ๆ ของครูประจำกลุ่ม ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกันต่าง ๆ ระหว่างครูประจำกลุ่ม ที่มีวิธีการศึกษาต่างกัน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มด้านต่าง ๆ ระหว่างครูประจำกลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาวิชาชีพครู กับครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาวิชาชีพครู

กิจกรรม	วุฒิทางการศึกษา							
	ไม่มีวิชาชีพครู				มีวิชาชีพครู			
	N	\bar{X}	R	U	N	\bar{X}	R	U
ความบรรยากาศทั่วไป	10	4.30	139.50	75.5	16	4.13	211.50	84.5
ความชักถามและตอบปัญหาการเรียน	10	2.10	101.00	114.0	16	2.94	250.00	46.00
คำถามการอภิปราย	10	2.40	120.00	95.0	16	3.25	231.00	65.00
คำถามปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม	10	1.00	139.00	76.0	16	1.00	212.00	84.00
คำถามแนะนำการ	10	0.70	125.50	89.5	16	0.88	225.50	70.50
คำถามกิจกรรมต่อเนื่อง	10	3.70	136.00	79.0	16	3.69	215.00	81.00
รวมทุกด้าน	10	14.50	125.00	90.0	16	15.88	226.00	70.00

$$U_{(0.05, df, 10, 16)} = 42$$

จากตาราง 10 จะเห็นได้ว่า ครูประจำกลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาวิชาชีพครู กับครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาวิชาชีพครู มีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มความบรรยากาศทั่วไป คำถามชักถามและตอบปัญหาการเรียน คำถามการอภิปราย คำถามปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม คำถามแนะนำการ และคำถามกิจกรรมต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อรวมลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มทุกด้าน พบว่า ครูประจำกลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู กับครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิทางวิชาชีพครู จัดกิจกรรมการพบกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิต่างกัน มีลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และครูประจำกลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู มีการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มความต่าง ๆ น้อยกว่าครูประจำกลุ่มที่มีวิชาชีพครู

3.2 เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มคานต่าง ๆ ระหว่าง
 ครัวประจากลุ่มที่มีอายุต่างกัน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มคานต่าง ๆ ระหว่างครัวที่มีอายุต่ำกว่า
 30 ปี กับครัวประจากลุ่มที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป

กิจกรรม	อายุ							
	ต่ำกว่า 30 ปี				30 ปีขึ้นไป			
	N	\bar{X}	R	U	N	\bar{X}	R	U
ความแพร่ภาพอากาศทั่วไป	10	4.40	144.50	70.50	16	4.06	206.50	89.50
ความเข้าถาและคอมพิวเตอร์หากรเรียน	10	2.00	96.00	41.00*	16	3.00	255.00	119.00
ความการอภิปราย	10	2.30	123.50	68.50	16	3.30	227.50	91.50
คาปลูกฝังจรรยาเสริมคุณธรรม	10	0.50	115.00	91.50	16	1.31	236.00	60.00
จริยธรรม								
คานนันทนาการ	10	1.20	165.50	49.50	16	0.56	185.50	110.50
คานกิจกรรมทอเนือง	10	3.60	128.00	87.00	16	3.75	223.00	73.00
รวมทุกคาน	10	14.00	125.50	89.5	16	16.00	228.50	70.50

$$U(\alpha .05, df, 10, 16) = 42$$

จากตาราง 11 จะเห็นได้ว่าครัวประจากลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับครัวประจากลุ่มที่มี
 อายุ 30 ปีขึ้นไป มีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มคานเข้าถาและคอมพิวเตอร์หากรเรียนแตกต่างกัน
 อย่างมีัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนการจัดกิจกรรมคานแพร่ภาพอากาศทั่วไป คานการอภิปราย
 คานการปลูกฝังจรรยาเสริมคุณธรรม จริยธรรม คานนันทนาการ และคานกิจกรรมทอเนือง แตกต่าง
 กันอย่างไม่มีัยสำคัญทางสถิติ เมื่อรวมการจัดกิจกรรมทุกคานแล้วพบว่า ครัวประจากลุ่มที่มีอายุ
 ต่ำกว่า 30 ปี กับครัวประจากลุ่มที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป มีลักษณะการจัดกิจกรรมคานต่าง ๆ แตกต่าง
 กันอย่างไม่มีัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าครัวประจากลุ่มที่มีอายุต่างกัน มีลักษณะการจัดกิจกรรม
 การพบกลุ่มไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และครัวประจากลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า
 30 ปี มีการจัดกิจกรรมคานต่าง ๆ น้อยกว่าครัวประจากลุ่มที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป

3.3 เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกันต่าง ๆ ระหว่าง
ครูประจำกลุ่มที่มีอาชีพต่างกัน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกันต่าง ๆ ระหว่างครูที่ไม่มีงาน
ประจำ กับครูประจำกลุ่มที่มีงานประจำ

กิจกรรม	อาชีพ							
	ไม่มีงานประจำ				มีงานประจำ			
	N	\bar{X}	R	U	N	\bar{X}	R	U
ค่าเฉลี่ยรายภาคทั่วไป	11	4.00	139.50	91.50	15	4.27	211.50	73.50
ความเข้าใจและตอบสนองปัญหาการเรียน	11	2.27	126.00	105.00	15	2.87	225.00	60.00
ความรู้การอภิปราย	11	2.36	138.00	93.00	15	3.33	213.00	72.00
ความรู้ปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม	11	0.55	126.50	104.50	15	1.33	224.50	60.50
จริยธรรม								
ความนับหน้าตา	11	0.91	157.00	74.00	15	0.73	194.00	91.00
ความกิจกรรมตนเอง	11	3.54	132.50	98.50	15	3.80	218.50	66.50
รวมทุกด้าน	11	13.64	125.50	105.50	15	16.53	225.50	59.50

$$U(\alpha=0.05 \text{ df } 11, 15) = 44$$

จากตาราง 12 จะเห็นว่า ครูประจำกลุ่มที่ไม่มีงานประจำกับครูประจำกลุ่มที่มีงานประจำ มีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มตามบรรยากาศทั่วไป ความเข้าใจและตอบสนองปัญหาการเรียน และความรู้การอภิปราย ความปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความนับหน้าตา และความรู้กิจกรรมตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อรวมการจัดกิจกรรมทุกด้านแล้วพบว่า ครูประจำกลุ่มที่ไม่มีงานประจำ กับครูประจำกลุ่มที่มีงานประจำ มีลักษณะการจัดกิจกรรมกันต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าครูประจำกลุ่มที่มีอาชีพต่างกันจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่แตกต่างกัน ถึงแม้จะเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และครูประจำกลุ่มที่ไม่มีงานประจำ มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ น้อยกว่าครูประจำกลุ่มที่มีงานประจำ

3.4 เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกันต่าง ๆ ระหว่าง
ครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่างกัน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มบ้านต่าง ๆ ระหว่างครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี กับครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ 2 ปี ขึ้นไป

กิจกรรม	ประสบการณ์							
	ต่ำกว่า 2 ปี				2 ปี ขึ้นไป			
	N	\bar{X}	R	U	N	\bar{X}	R	U
ความบรรยากาศทั่วไป	13	4.08	162.50	91.13	13	4.31	183.50	77.50
ความเบิกบานและตอบปัญหาการเรียน	13	2.62	178.50	87.50	13	2.62	172.50	81.50
ความการอธิบาย	13	3.15	179.00	88.00	13	2.69	172.00	81.00
ความปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม	13	0.69	156.50	65.50	13	1.31	194.50	103.50
ความทันเวลาการ	13	0.77	171.00	80.00	13	0.85	180.00	89.00
ความกิจกรรมต่อเนื่อง	13	3.77	180.50	89.50	13	3.62	170.50	79.50
รวมทุกด้าน	13	15.08	182.50	91.50	13	15.54	168.50	77.50

$$U(\alpha.05, df 13, 13) = 45$$

จากตาราง 13 จะเห็นว่าครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี กับครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ 2 ปี ขึ้นไป มีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มความบรรยากาศทั่วไป ความเบิกบานและตอบปัญหาการเรียน ความอธิบาย ความปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความทันเวลาการ และความกิจกรรมต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อรวมการจัดกิจกรรมทุกด้านแล้วพบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี กับครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ 2 ปี ขึ้นไป มีลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่างกัน จัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 2 ปี กับครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ 2 ปี ขึ้นไป มีการจัดกิจกรรมกันต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน

3.5 เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มบ้านต่าง ๆ ระหว่างครูประจำกลุ่มที่มีสถานที่พบกลุ่มลักษณะต่างกัน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกันต่าง ๆ ระหว่างครูประจำกลุ่มที่มีสถานที่ยกกลุ่มในเขตภาคกลางส่วนใน กับครูประจำกลุ่มที่มีสถานที่ยกกลุ่มในเขตภาคกลางส่วนนอก

กิจกรรม	สถานที่พบกลุ่ม							
	ภาคกลางส่วนใน				ภาคกลางส่วนนอก			
	N	\bar{X}	R	U	N	\bar{X}	R	U
ค่าบรรยากาศทั่วไป	15	4.20	200.00	85.00	11	4.45	151.00	80.00
ความซักถามและตอบปัญหาการเรียน	15	2.93	230.00	55.00	11	2.18	121.00	101.00
ความอภิปราย	15	3.33	213.00	72.00	11	2.36	138.00	93.00
คาบปลุกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม	15	1.33	224.50	60.50	11	0.55	126.50	104.50
ความนับหน้าตา	15	0.60	178.50	106.50	11	1.09	172.50	58.50
ค่านกิจกรรมต่อเนื่อง	15	3.80	213.50	71.50	11	3.55	137.50	93.50
รวมทุกด้าน	15	16.20	217.50	67.50	11	13.91	135.50	97.50

$$U(\alpha=0.05 \text{ df } 15, 11) = 44$$

จากตาราง 14 จะเห็นว่าครูประจำกลุ่มที่ยกกลุ่มในเขตภาคกลางส่วนใน กับครูประจำกลุ่มที่ยกกลุ่มในเขตภาคกลางส่วนนอก มีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มค่าบรรยากาศทั่วไป ค่านการซักถาม และตอบปัญหาการเรียน ค่านอภิปราย ค่านปลุกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านนับหน้าตา และค่านกิจกรรมต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อรวมการจัดกิจกรรมทุกด้านแล้วพบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีการพบกลุ่มในเขตภาคกลางส่วนใน มีลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่แตกต่างจากครูประจำกลุ่มที่ยกกลุ่มในเขตภาคกลางส่วนนอก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และครูประจำกลุ่มที่ยกกลุ่มในเขตภาคกลางส่วนใน มีการจัดกิจกรรมกันต่าง ๆ สูงกว่าครูประจำกลุ่มที่ยกกลุ่มในเขตภาคกลางส่วนนอก

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ที่ได้จากการสนทนากลุ่มประจำกลุ่ม จำนวน 26 คน สรุปได้ดังนี้

ก. ความเข้าใจในจุดประสงค์ของการพบกลุ่ม

1. ครูประจำกลุ่มเข้าใจจุดประสงค์ของการพบกลุ่มทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100

2. ครูประจำกลุ่มคิดว่าผู้เรียนเข้าใจจุดประสงค์ของการพบกลุ่มแต่ต้องการให้สอน มี 14 คน คิดเป็นร้อยละ 53.84

ข. ปัญหาในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

1. ผู้เรียนมาถึงกลุ่มไม่พร้อมเพรียงกันและมาจำนวนน้อย ทำให้จัดกิจกรรมได้ไม่เต็มที่ มีผู้ตอบ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69

2. ผู้เรียนไม่ต้องการให้ทำกิจกรรมอื่นนอกจากการแก้ปัญหาการเรียน มีผู้ตอบ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23

3. ผู้เรียนไม่สามารถรับฟังวิทยุได้ ต้องแก้ปัญหาโดยการ นานาเพามาเปิดในกลุ่มมีผู้ตอบ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46

4. ผู้เรียนไม่มีเวลาอ่านคู่มือเรียน และหาแบบฝึกหัดไม่ทัน ต้องมาหาในกลุ่ม มีผู้ตอบ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30

5. ผู้เรียนอ่านคู่มือเรียนเองไม่เข้าใจ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ มีผู้ตอบ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 57.69

6. ขาดทักษะในการจัดกิจกรรม มีผู้ตอบ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85

7. จัดกิจกรรมกลุ่มยาก เพราะผู้เรียนเรียนคนละระดับกัน มีผู้ตอบ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.53

ค. ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมครูประจำกลุ่ม นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มได้มากน้อยเพียงใด ครูประจำกลุ่มคิดว่า

1. นำมาใช้ได้ประมาณร้อยละ 60 มีผู้ตอบ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.53

2. นามาใช้ไ้มาก มีผู้ตอบ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 23.07

3. นามาใช้ไ้น้อย เพราะผู้เรียนไม่สนใจกิจกรรมต่าง ๆ นอกจาก
การเรียน มีผู้ตอบ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 30.76

4. นามาใช้บางส่วน แต่ส่วนเทคนิคต่าง ๆ นามาใช้ไ้น้อย เพราะ
ยังไม่เข้าใจ และไม่ถนัด มีผู้ตอบ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 34.61

ง. ข้อเสนอแนะของครูประจำกลุ่ม

1. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลางควรมีตัวอย่างแผนการจัด
กิจกรรมตลอดภาคเรียนให้ครูประจำกลุ่ม มีผู้ตอบ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 23.07

2. จัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับครูประจำกลุ่ม มีผู้ตอบ 4 คน
คิดเป็นร้อยละ 15.38

3. จัดให้มีการพบปะกันระหว่างครูประจำกลุ่ม ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
หรือ ปีละ 1 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม มีผู้ตอบ 2 คน
คิดเป็นร้อยละ 7.69

4. จัดคู่มือเรียน และคู่มือแก้ปัญหาการเรียนให้ครูประจำกลุ่ม เพื่อ
ใช้ในการพบกลุ่ม มีผู้ตอบ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.53

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกระบบแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษานอกระบบทางวิทยุและไปรษณีย์ ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ด้านบรรยากาศทั่วไป
- 1.2 ด้านซักถามและตอบปัญหาการเรียน
- 1.3 ด้านการอภิปราย
- 1.4 ด้านปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
- 1.5 ด้านนันทนาการ
- 1.6 ด้านกิจกรรมต่อเนื่อง

2. ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มด้านต่าง ๆ ของครูประจำกลุ่มเมื่อแยกตาม วุฒิ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ และสถานที่พบกลุ่ม

3. ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษานี้จะชี้แจงถึงลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของ ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกระบบแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และกรรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาครูประจำกลุ่มให้มีคุณภาพในการจัดกิจกรรม

การพบกลุ่มให้บรรณารักษ์แต่ละคนไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ในโอกาสต่อไป

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูประจำกลุ่มที่วิภูติ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ต่างกันมีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มต่างกัน
2. การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มตามสถานที่พบกลุ่มซึ่งมีลักษณะต่างกันมีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ครูประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 และอยู่ในเขตจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 26 จังหวัด มีครูประจำกลุ่ม 201 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ซึ่งเลือกมาจากประชากรที่แบ่งออกตามเขตการศึกษา 4 เขต โดยวิธีการจับฉลากเขตละ 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดชลบุรี จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสิงห์บุรี รวมจำนวนครูประจำกลุ่มที่ศึกษา 26 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ 2 ชุดคือ
 - ชุดที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมบ้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 6 บ้าน ดังนี้
 - บ้านบรรยากาศทั่วไป
 - บ้านซักถามและตอบปัญหาการเรียน

คํานการอภิปราย

คํานปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม

คํานันทนากการ

คํานกิจกรรมต่อเนื่อง

ในแบบสํง เกตนี้จะบันทึกพฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มให้ปฏิบัติในกิจกรรมแต่ละคําน
ลงในช่องสุดท้ายของแบบสํง เกต

ชุดที่ 2 แบบสํงภาพ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูประจำกลุ่ม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะทั่วไปของ

ครูประจำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนาแบบสํง เกตและแบบสํงภาพการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่ม
ของครูประจำกลุ่มไปสํงเกตกลุ่มต่าง ๆ ครอบคลุมเวลาที่เป็นการพบกลุ่ม 1 ครั้ง หลังจากเสร็จสิ้น
การพบกลุ่ม จึงสํงภาพครูประจำกลุ่ม และบันทึกข้อมูลในแบบสํงภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมแบบสํง เกตและสํงภาพจากผู้ช่วยวิจัยทุกคนมาให้ คะแนนตามที่กำหนดไว้
ข้อปฏิบัติให้ 1 คะแนน ไม่ปฏิบัติให้ 0 คะแนน แล้วแยกเครื่องมือตามรายละเอียดตัวแปรที่ศึกษา
2. คานวณค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของผู้ปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละคําน
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะการจํากิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มตาม
ตัวแปรคือ วุฒิ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ และสถานที่การพบกลุ่ม โดยใช้วิธี Mann -
Whitney U - test
4. รวบรวมแนวหาค่าร้อยละ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของครูประจำกลุ่ม
จากแบบสํงภาพ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม ปรากฏผลการปฏิบัติในแต่ละค้ำน ดังนี้
 - 1.1 ค้ำนบรรยากาศทั่วไป ร้อยละ 62 08
 - 1.2 ค้ำนซักถามและตอบปัญหาการเรียน ร้อยละ 55 76
 - 1.3 ค้ำนการอภิปราย ร้อยละ 37 98
 - 1.4 ค้ำนปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม าวีรธรรม ร้อยละ 25.96
 - 1.5 ค้ำนนันทนาการ ร้อยละ 40 38
 - 1.6 ค้ำนกิจกรรมต่อเนื่อง ร้อยละ 55.49
2. เมื่อเปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มค้ำนต่าง ๆ ของครูประจำกลุ่ม โดยพิจารณาตามตัวแปร ผลปรากฏดังนี้
 - 2.1 ลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มระหว่างครูประจำกลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู กับครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิทางวิชาชีพครู ปรากฏว่าการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มค้ำนต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกค้ำน
 - 2.2 ลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มระหว่างครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับครูประจำกลุ่มที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป ปรากฏว่าการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มค้ำนซักถามและตอบปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการจัดกิจกรรมค้ำนอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 - 2.3 ลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มระหว่างครูประจำกลุ่มที่ไม่แต่งงานกับครูประจำกลุ่มที่แต่งงาน ปรากฏว่าการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มค้ำนต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกค้ำน
 - 2.4 ลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มระหว่างครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 2 ปี กับครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์ 2 ปีขึ้นไป ปรากฏว่าการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มค้ำนต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกค้ำน

2.5 ลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มระหว่างครูประจำกลุ่มที่พบกลุ่มในเขตภาคกลางส่วนใน กับครูประจำกลุ่มที่พบกลุ่มในเขตภาคกลางส่วนนอก ปรากฏว่าการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สรุปผลได้ว่า

1. จำนวนครูประจำกลุ่มโดยเฉลี่ยที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มมากกว่าร้อยละ 50 คือปฏิบัติค่านบรยากาศทั่วไป ร้อยละ 62.08 ค่านชักตามและตอบปัญหาการเรียน ร้อยละ 55.76 และค่านกิจกรรมต่อเนื่อง ร้อยละ 55.49 และจำนวนครูประจำกลุ่มโดยเฉลี่ยที่ปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มน้อยกว่าร้อยละ 50 คือปฏิบัติในค่านนันทนาการ ร้อยละ 40.38 ค่านการอภิปราย ร้อยละ 37.98 และค่านปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ร้อยละ 25.96
2. ครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ และสถานที่พบกลุ่มต่างกันมีลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่แตกต่างกัน
3. ปัญหาของครูประจำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม โดยสรุปคือ ผู้เรียนต้องการให้ใช้ช่วงเวลาการพบกลุ่ม ทว่าการแก้ปัญหาการเรียน กล่าวคือ ต้องการให้ครูประจำกลุ่มสอนเนื้อหาพบกลุ่ม เนื่องจากผู้เรียนอ่านคู่มือเรียนบางวิชาด้วยตนเองไม่เข้าใจ และครูประจำกลุ่มขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ โดยการหาตัวร้อยละของครูประจำกลุ่มที่มีพฤติกรรมการจัดการพบกลุ่มต่างกัน พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วมีครูประจำกลุ่มที่จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ร้อยละ 50 ขึ้นไปอยู่เพียง 3 ด้าน คือค่านบรยากาศทั่วไป ค่านชักตามและตอบปัญหาการเรียน และค่านกิจกรรมต่อเนื่อง คือร้อยละ 62.08, 55.76 และ 55.49 ตามลำดับ ส่วนในกิจกรรม

ค่านันทนาการ ค่านการอภิปราย ค่าปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม นี้ครูประจำกลุ่ม
 วัตถุประสงค์ต่ำกว่า ใ้้น้อยกว่าร้อยละ 50 คือร้อยละ 40 38, 37 98 และร้อยละ 25 96
 ความยากลำบาก จากผลการสังเกตนี้ จะเห็นว่า การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มด้านต่าง ๆ ของครูประจำกลุ่ม
 โดยเฉพาะในด้านการปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม การอภิปราย และนันทนาการ
 มีครูประจำกลุ่มจัดกิจกรรมใ้้น้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการพบกลุ่มด้านการอภิปราย
 ปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม การนันทนาการนั้น เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เทคนิคและทักษะในการฝึกอบรม
 แต่ครูประจำกลุ่มมีระยะเวลาในการอบรมในช่วงเวลาสั้น จึงทำให้ครูประจำกลุ่มมีทักษะยังไม่
 เพียงพอ และประกอบกับตัวผู้เรียนที่ต้องการให้ครูประจำกลุ่มสอนเนื้อหาวิชามากกว่าการทากิจกรรม
 กลุ่มด้วย

2. การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มด้านต่าง ๆ ของครูประจำกลุ่ม
 โดยจาแนกตามวุฒิ อาชีพ ประสบการณ์ และสถานที่พบกลุ่ม ปรากฏผลดังนี้

2.1 ทวีแปรค่าคุณูติทางการศึกษาของครูประจำกลุ่มต่างกัน จัดกิจกรรมพบกลุ่ม
 ด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไปเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งตามลักษณะ
 ความเป็นจริงแล้ว ครูประจำกลุ่มที่เคยศึกษาวิชาชีพครูมาแล้วจะได้ เรียนรู้ถึงหลักจิตวิทยาในการสอน
 เทคนิคของการสอน เบื่อบทบาทหน้าที่เป็นครูประจำกลุ่มที่ จะนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ได้ แต่อาจ
 จะเนื่องมาจากงานในหน้าที่ของครูประจำกลุ่มนั้นมีได้ เน้นให้ครูประจำกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้สอน หาก
 เน้นให้ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูประจำกลุ่มจึงต้อง
 มีทักษะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มด้านต่าง ๆ แต่ครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิทางวิชาชีพกับครูประจำกลุ่ม
 ที่ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพก็ไม่ได้รับการฝึกทักษะในค่านนี้โดยตรงในขณะที่เข้ารับกรอบรมเป็นครูประจำกลุ่ม
 ดังนั้นทั้งครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิทางวิชาชีพครู และครูประจำกลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครูจึงจัดกิจกรรมกลุ่ม
 ด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน แต่ครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิทางวิชาชีพครูก็มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติกิจกรรมด้าน
 ต่าง ๆ ได้สูงกว่าครูประจำกลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู

2.2 ทวีแปรค่าอายุของครูประจำกลุ่มต่างกัน จัดกิจกรรมการพบกลุ่มด้านซักถาม
 และตอบปัญหาการ เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป กับครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ทักษะกรรมในค่านักตามและตอบปัญหาการเรียนต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้ว แสดงว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.0$) มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติกิจกรรมในค่านักตามและตอบปัญหาการเรียนได้มากกว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 2.0$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเทพ อ่วมเจริญ (สุเทพ อ่วมเจริญ 2529 : 71 - 74) ที่ทำการศึกษาการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ที่พบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีอายุมากขึ้นมีแนวโน้มว่าสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครูประจำกลุ่มได้มากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่คนเรามีอายุมากขึ้น จะมีประสบการณ์เกี่ยวกับการดำรงชีวิตการทำงาน การแก้ปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น ประกอบกับครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ขึ้นไปนั้นส่วนใหญ่เป็นครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในระบบโรงเรียน ซึ่งมีความคุ้นเคยต่อการศึกษานักตามและตอบปัญหาการเรียน จึงเข้าใจถึงกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมค่านักตามและตอบปัญหาการเรียนและสามารถที่จะให้คำแนะนำในการที่จะหาความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนได้กว้างขวาง ส่วนการจัดกิจกรรมค่านักตามบรรยายทุกสัปดาห์ ค่านักตามอภิปราย ค่านักตามฟังเสวนาสว่างคุณธรรม จริยธรรม ค่านักตามนันทนาการ และค่านักตามกิจกรรมต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเวลาในการพบกลุ่มปีประมาณ 3 ชั่วโมงเท่านั้น ซึ่งครูประจำกลุ่มต้องปฏิบัติกิจกรรมค่านักต่าง ๆ กับผู้เรียนทั้งระดับ 3 และระดับ 4 ที่ลงทะเบียนในรายวิชาที่แตกต่างกันและผู้เรียนต้องการให้ครูเน้นทางด้านเนื้อหาวิชา ประกอบกับครูประจำกลุ่มขาดทักษะที่จะปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มค่านักต่าง ๆ ด้วยจึงเน้นด้านเนื้อหาวิชาตามที่ผู้เรียนต้องการ ครูประจำกลุ่มจึงปฏิบัติกิจกรรมได้ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อรวมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มทุกด้านแล้ว ครูประจำกลุ่มที่มีอายุ 30 ปี ขึ้นไปมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติกิจกรรมค่านักต่าง ๆ ได้มากกว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

2.3 ทิวแปรค่านักอาชีพของครูประจำกลุ่มต่างกัน จัดกิจกรรมการพบกลุ่มค่านักต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การที่ครู

ประจำกลุ่มที่ม้งานประจำอยู่แล้ว จัดกิจกรรมการพบกลุ่มกันต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันกับครูประจำกลุ่มที่ไม่มีงานประจำ ทั้ง ๆ ที่ครูประจำกลุ่มที่ม้งานประจำหาอยู่แล้วจะต้องดูแลรับผิดชอบงานประจำที่หาอยู่ให้เต็มที่ และยังคงทำหน้าที่เป็นครูที่ประจำกลุ่ม ซึ่งจะต้องมีภาระรับผิดชอบหลายประการ แตกต่างจากครูประจำกลุ่มที่ไม่มีงานประจำที่มีเวลาในการรับผิดชอบ ด้านการเป็นครูประจำกลุ่มมากกว่า จากภาระงานที่ครูประจำกลุ่มที่ม้งานประจำ และครูประจำกลุ่มที่ไม่มีงานประจำแตกต่างกันนี้ การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกันที่จะแตกต่างกันด้วย เพราะครูประจำกลุ่มจะต้องมีการเตรียมกิจกรรมก่อนการพบกลุ่มด้วย ซึ่งครูประจำกลุ่มที่ไม่มีงานประจำน่าจะมีเวลาในการเตรียมกิจกรรมได้มากกว่า แต่ผลที่ออกมาไม่แตกต่างกันนี้อาจเนื่องมาจากความต้องการของผู้เรียนในขณะมาพบกลุ่มต้องการให้ครูประจำกลุ่มเน้นด้านวิชาการมากกว่ากิจกรรมกลุ่ม และครูประจำกลุ่มก็ถนัดที่จะปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มโดยการให้ผู้เรียนสนทนาทางวิชาการมากกว่าการปฏิบัติกิจกรรมกันต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้ทั้งครูประจำกลุ่มที่ม้งานประจำ และไม่มีงานประจำจึงจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่จากการศึกษาข้อมูลส่วนตัวของครูประจำกลุ่มพบว่าครูประจำกลุ่มที่มีงานประจำอยู่แล้วมักจะมีเชื้อเป็นครูสอนหนังสือในโรงเรียนภาคปกติ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะจัดกิจกรรมการพบกลุ่มได้มากกว่าครูประจำกลุ่มที่ไม่มีงานประจำ ซึ่งไปสอดคล้องกับตัวแปรด้านครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิทางวิชาชีพครู จะปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มได้มากกว่าครูประจำกลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู

2.4 ตัวแปรด้านประสบการณ์ต่างกัน จัดกิจกรรมการพบกลุ่มแตกต่างกันอย่างไร มีนัยสำคัญทางสถิติ จากประสบการณ์ของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่เกินกว่า 2 ปี ขึ้นไปแล้วน่าจะหาให้ครูประจำกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมได้แตกต่างจากครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่มานานน้อยกว่า 2 ปี เพราะระยะเวลาที่มากขึ้นย่อมเกิดความชำนาญมากขึ้น แต่การที่ครูประจำกลุ่มจัดกิจกรรมไม่แตกต่างกันนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์การพบกลุ่มมีช่วงแคบ (1 - 5 ปี) ครูประจำกลุ่มมีประสบการณ์ใกล้เคียงกัน และอีกประการหนึ่ง การปฏิบัติกิจกรรมในขณะพบกลุ่มเป็นสิ่งที่แตกต่างไปจากการสอนหนังสือในชั้นเรียนสำหรับครูประจำกลุ่ม และเป็นเรื่องของทักษะในการจัดกิจกรรมกันต่าง ๆ ซึ่งครูประจำกลุ่มจะต้องได้รับการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ในเรื่องการพบกลุ่มว่ามีวิธีการสอน และจะต้องเปลี่ยนทัศนคติของผู้เรียนด้วยว่าการมาพบกลุ่มมีขึ้นมาเพื่อเรียนหนังสือ กับครูประจำกลุ่ม แต่จากความเคยชิน

ที่ได้สั่งสมมานานของครูประจำกลุ่ม และผู้เรียนที่ว่า เมื่อมีการเรียนแล้วจะต้องมีผู้สอน และครูประจำกลุ่มทำหน้าที่สอน ดังนั้นถึงแม้ครูประจำกลุ่มจะปฏิบัติหน้าที่มากกว่า ๒ ปี ขึ้นไปแต่ก็ได้เกิดทักษะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ประสบการณ์ในเรื่องของการจัดกิจกรรมกันต่าง ๆ ในขณะที่พบกลุ่มของครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่มากกว่า ๒ ปี จึงมีได้แตกต่างไปจากครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่น้อยกว่า ๒ ปี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉลาด จันทรมบัติ (ฉลาด จันทรมบัติ 2527 : 70) ที่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างก็มีพฤติกรรมการสอนด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการเตรียมการสอน ด้านแรงจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน ด้านควบคุมวินัย และสร้างบรรยากาศ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้สอนกับผู้เรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 ตัวแปรสถานการณ์ที่การพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มต่างกัน จัดกิจกรรมการพบกลุ่มกันต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจากการพิจารณาถึงสถานที่ในการพบกลุ่มที่อยู่ในเขตภาคกลางส่วนในคือ กรุงเทพมหานคร กับสถานที่พบกลุ่มที่อยู่ในเขตภาคกลางส่วนนอกคือ จังหวัด ชลบุรี สิงห์บุรี และราชบุรี แล้วจะเห็นว่า ในเขตกรุงเทพมหานครมีแหล่งทรัพยากรที่จะให้ครูประจำกลุ่มได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ในด้านวิชาการด้วยทั่วไป ครูประจำกลุ่มสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มได้อยู่หลายแห่ง และยังสามารถหาแหล่งบริการต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพบกลุ่มได้สะดวก สิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนช่วยให้ครูประจำกลุ่มในเขตกรุงเทพมหานครปฏิบัติกิจกรรมกันต่าง ๆ ได้อย่างดี แต่จากผลการวิจัยที่พบว่าครูประจำกลุ่มที่มีสถานที่พบกลุ่มต่างกันจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่แตกต่างกันนั้น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูประจำกลุ่มสามารถอธิบายเหตุผลนี้ได้ว่า ถึงแม้ในกรุงเทพมหานครจะมีแหล่งทรัพยากรและแหล่งให้บริการทางการศึกษา ในการที่จะนำมาใช้ในการพบกลุ่มได้มากกว่าในเขตจังหวัดราชบุรี สิงห์บุรี และชลบุรีก็ตาม แต่ครูประจำกลุ่มก็อาจจะไม่ได้ไปใช้บริการจากแหล่งทรัพยากรเหล่านั้นมากนักเนื่องจากไม่มีเวลา เพราะมีงานที่รับผิดชอบทั้งงานในบทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่ม และงานอื่น ๆ และจากความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการด้านวิชาการมากในขณะที่มาพบกลุ่ม โดยผู้เรียนอ้างว่าสามารถไปฝึกทักษะกันอื่น ๆ ได้จากสถานที่อื่น เพราะมีสถานที่ฝึกอยู่หลายแห่ง เช่น การฝึกพูด ดังนั้นถึงแม้จะมีแหล่งทรัพยากรมากแต่ไม่ได้ไปใช้ประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรนั้น จึงไม่ต่างไปจากจังหวัดในเขตภาคกลางส่วนใน ที่มีแหล่งทรัพยากรน้อยกว่า และในการพบกลุ่มครูประจำกลุ่มทั้งในเขตภาคกลางส่วนในและเขตภาคกลาง

ส่วนนอก ก็มีความมุ่งหวังใหญ่เรียนสอบผ่านทุกวิชา ดังนั้นการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มจึงเน้นที่ การเรียนการสอนคล้ายคลึงกัน การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มกันต่าง ๆ จึงไม่แตกต่างกัน แต่ อย่างไรก็ตามจากผลเฉลี่ยการจัดกิจกรรมทุกด้านพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วครูประจำกลุ่มที่พบกลุ่มในเขต ภาคกลางส่วนในมีแนวโน้มที่จะจัดกิจกรรมกันต่าง ๆ ได้มากกว่าครูประจำกลุ่มที่พบกลุ่มในเขต ภาคกลางส่วนนอก

3. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม พบว่า ครูประจำกลุ่มเข้าใจถึงจุดประสงค์ของการพบกลุ่มว่ามีใช้ให้ครูประจำกลุ่มสอนหนังสือเหมือน ในระบบชั้นเรียน แต่เนื่องจากผู้เรียนมีความต้องการให้เน้นการเรียนการสอนมากกว่าการทำ กิจกรรมต่าง ๆ และครูประจำกลุ่มก็คอยทักษะในการจัดกิจกรรมกันต่าง ๆ ที่เป็นการชักจูงผู้เรียน ให้ผู้เรียนเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องของการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มด้วย

ข้อสังเกตในการศึกษาคครั้งนี้

จากการศึกษาลักษณะการวิจัยกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ พบปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็คเสร์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ดังต่อไปนี้

1. ในการสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มนั้น ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ตลอดเวลาที่มีการพบกลุ่ม โดยไม่ได้นัดหมายครูประจำกลุ่มให้ ทราบล่วงหน้าก่อน แต่เฝ้าฟังให้ครูประจำกลุ่มเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนเข้า ทำการสังเกตก็ตาม อาจมีผลทำให้ครูประจำกลุ่มเกิดความวิตกกังวล ซึ่งอาจจะมีผลต่อการปฏิบัติ กิจกรรมของครูประจำกลุ่มที่แตกต่างไปจากที่เคยปฏิบัติ

2. จากการสังเกตพฤติกรรมและสัมภาษณ์ครูประจำกลุ่มนั้น พบว่าปัญหาของการจัด การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์มีดังนี้

2.1 คู่มือเรียนของนักศึกษาบางวิชายังมีขอบปรอง ผิดพลาดที่ทำให้ผู้เรียนอ่านแล้ว ไม่เข้าใจ เกิดความสับสน จึงต้องให้ครูประจำกลุ่มแก้ปัญหาเมื่อมาพบกลุ่ม เวลาส่วนมากจึงต้อง ใช้ไปในเรื่องของการแก้ปัญหาจากคู่มือเรียน

2.2 แบบฝึกหัดที่ใหญ่เรียนทำที่บ้านนั้น ผู้เรียนให้สัมภาษณ์ว่าแบบฝึกหัดแต่ละวิชา มีมาก ไม่มีเวลาทำ ตอนเช้าทำมาพบกลุ่ม

2.3 ครูประจำกลุ่ม 1 คน ต้องรับผิดชอบนักศึกษาหลายรุ่น หลายระดับ และ ลงทะเบียนเรียนในระดับที่แตกต่างกัน การเตรียมตัวของครูในการพบกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาการเรียน จึงยากและมีปัญหามาก

ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า จำนวนครูประจำกลุ่มที่จัดกิจกรรมการพบกลุ่ม คำนต่าง ๆ ตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดนั้นน้อย และครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ และสถานที่พบกลุ่มต่างกัน จัดกิจกรรมการพบกลุ่มได้ไม่ต่างกัน จึงน่าจะนำผลนี้ไป พิจารณาในเรื่องดังต่อไปนี้

1.1 หลักสูตรที่เร วมครูประจำกลุ่มควรจะเน้นในเรื่องการฝึกทักษะการ จัดกิจกรรมการพบกลุ่มในแต่ละค่านให้มากขึ้น

1.2 จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานให้กับครูประจำกลุ่มที่กำลัง ปฏิบัติหน้าที่อยู่ โดยเน้นทางด้านเทคนิคการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มค่านต่าง ๆ

2. จากแนวโน้มที่พบว่าครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาวิชาชีพครู อายุ 30 ปี ขึ้นไปมีงานประจำ และมีสถานที่นัดพบกลุ่มในเขตภาคกลางส่วนใน จะปฏิบัติกิจกรรมค่านต่าง ๆ ได้มากกว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ยังไม่มีงานประจำ และมีสถานที่นัดพบกลุ่มในเขต ภาคกลางส่วนนอก จึงควรนิเทศติดตามผลครูประจำกลุ่มที่ยังไม่มีงานประจำ ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู และอยู่ในเขตภาคกลางส่วนนอกให้มากขึ้นเป็นพิเศษ

3. จากการสัมภาษณ์ครูประจำกลุ่ม พบว่าครูประจำกลุ่มมีปัญหาในเรื่อง การปฏิบัติ กิจกรรมการพบกลุ่มไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ของการศึกษา ทางวิทยุและไปรษณีย์ข้อหนึ่งคือ ผู้เรียน ไม่ต้องการให้ทำกิจกรรมอื่นนอกจากการสอน เพราะผู้เรียนเกรงจะสอบไม่ผ่าน ทำให้ครูประจำกลุ่ม

ต้องสอนเพื่อให้ผู้เรียนสอบผ่านมากกว่าสอนให้ผู้เรียนคิดเป็นทาเป็น แก้ปัญหาเป็น ดังนั้นจึงน่าจะพิจารณาปรับปรุงในเรื่องของประเมินผลการศึกษา โดยให้มีการวัดผลผู้เรียนจากการทำกิจกรรมกลุ่มคว้นนอกเหนือจากการวัดผลทางค่านเนื้อหาวิชา

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มในแต่ละค่านนี้ครูประจำกลุ่มปฏิบัติกันน้อย ทั้ง ๆ ที่กิจกรรมเหล่านั้นเป็นกิจกรรมที่ครูประจำกลุ่มจะต้องปฏิบัติ จึงน่าจะได้อาการศึกษาดังปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม สำหรับการวิจัยในลักษณะเดียวกันในอนาคต

2. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูประจำกลุ่มในเขตภาคกลางปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มในแต่ละค่านได้น้อย จึงน่าจะหาการศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มในพื้นที่รับผิดชอบของการศึกษานอกโรงเรียนภาคอื่น เพื่อจะได้ทราบว่าครูประจำกลุ่มในแต่ละภาคนั้นปฏิบัติกิจกรรมการพบกลุ่มเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

3. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าผู้เรียนต้องการให้ครูประจำกลุ่มเน้นค่านเนื้อหาวิชามากกว่าการทำกิจกรรมกลุ่ม จึงน่าจะได้อาการศึกษาดังปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการพบกลุ่ม

ม ร ร พ ๗ ๖ ก ร ม

บรรณานุกรม

- การศึกษาจากโรงเรียน, กรม กระทรวงศึกษาธิการ การศึกษาทางไกล โรงพิมพ์
กรมการศาสนา 2527, 238 หน้า
- _____ คู่มือดำเนินงานการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ โรงพิมพ์กรมการ ศาสนา 2527,
238 หน้า
- _____ สรุปผลการสัมมนานักการศึกษาทางไกลและผู้เกี่ยวข้องครั้งที่ 1 ม.ป.ท. 2530,
123 หน้า
- _____ 3 ปีกรมการศึกษานอกโรงเรียน โรงพิมพ์ชาวพานิช 2528, 175 หน้า
- การศึกษาจากโรงเรียนภาคกลาง, ศูนย์ การติดตามผลและประเมินผลการ พัฒนารูปแบบและ
เนื้อหาสื่อการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ ระดับที่ 3 - 4 ในเขตภาคกลาง โรงพิมพ์
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2528, 194 หน้า
- _____ คู่มือวิทยากรฝึกอบรมครูประจำกลุ่มการ ศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4
ทางวิทยุและไปรษณีย์ โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2528, 291 หน้า
อักษรา เา
- _____ รายงานการติดตามผลและประเมินผลการดำเนินงานการ ศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ขั้นพื้นฐาน โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง 2523, อักษรา เา
- ฉลาด จาทร สมบัติ การศึกษาพฤติกรรมการ สอนของครูผู้สอนการ ศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ระดับที่ 4 หน่วยวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในจังหวัดมหาสารคาม ปรินญาณินทร์
กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 102 หน้า อักษรา เา
- เชียรศรี วิจิตร จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2527, 200 หน้า
- พิศนา เขมวงดี และคนอื่น ๆ กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติเล่ม 1 บุรณาคีลป์การพิมพ์
2522, 249 หน้า

- บุญเชิด วิทยุอินทพงษ์ การวัดผลประเมินผลการศึกษา ทฤษฎี และการประยุกต์
 สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ ม.ป.ป. 368 หน้า
- พนม ดันอารีย์ กลุ่มสัมพันธ์ กาศสินธุ์ จันทรทัตการพิมพ์ 2520, 122 หน้า
- พวงรัตน์ พงษ์กิจ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบางประการ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทยของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ของ
ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-
ศิลปากร 2526, 90 หน้า
- มนัส ภาคภูมิ พฤติกรรมการสอนค่านการรู้จักและค่านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนของครู
ผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสาสมัคร 2520, 77 หน้า อักสำเนา
- โมहनมัด อัมคูลการเคห์ และ สมจิตร์ สร้อยสุรียา การจัดทำโครงการและการประเมินผล
การศึกษามอกระบบโรงเรียน อักษรบัณฑิต 2520, 101 หน้า
- วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย 2523, 181 หน้า เอกสารอักสำเนา
- วีระ นพทัต กระบวนการก่อกำเนิดเพื่อการศึกษานอกโรงเรียน โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
ภาคกลาง ม.ป.ป. 107 หน้า
- สุชาติ บุคทอง พฤติกรรมการสอนค่านการอภิปราย และค่านการถามตอบของครูผู้สอน
การศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสาสมัคร 2520, 92 หน้า อักสำเนา
- สุเทพ อ้วนเจริญ การปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุ
และไปรษณีย์ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2529, 101 หน้า

- Davis, Keith. Human Relations at Work. New York, McGraw-Hill Book Company, 1963 : 410 p.
- Gully , Halbert E. Discussion, Conference and Group Process. New York, Holt Rinehart and Winston, Inc., 1963. 388 p.
- Purvis, June. "Some Problems of Teaching and Learning Within the Open University", Education Research, Vol. 21, No. 3 July, 1980. 72 p.
- Siegel, Sidney., Nonparametric Statistics for the Behavioral Sciences. New York, McGraw-Hill Book Company, 1956. 312 p.
- Sunthorn Kothbantau. Methods and Techniques of Teaching English to Adult Learners in Thailand. Southeast Asian Ministers of Education Organization Regional Language Center 1987, 167 p.

ภ ๑ ค ๘ น ๖ ก

แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม

ภาพชี้แจง แบบสังเกตนี้มีเกณฑ์การปฏิบัติอยู่ 2 ของ โปรดหาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เขียนปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ พร้อมทั้งบันทึกเหตุการณ์ที่ครูประจำกลุ่มได้ปฏิบัติในแต่ละข้อว่าไปปฏิบัติอย่างไร

กิจกรรม	ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	บันทึกเหตุการณ์
คำบรรยายภาพ ทว ๆ ไป	1	ครูประจำกลุ่มมาถึงสถานที่นัดพบกลุ่มก่อนเวลาการพบกลุ่ม			
	2	เตรียมสถานที่ในการพบกลุ่ม			
	3	ทักทายพูดคุยกับผู้เรียน			
	4	ปฏิบัติตัวเป็นกันเองกับผู้เรียน			
	5	ใช้เทคนิคในการนำเสนอสู่กิจกรรมแต่ละขั้นตอน (เช่น การนำเสนอสู่ผู้เรียน เทคนิคการแบ่งกลุ่มย่อย)			
	6	จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ร่วมสนุกสรวนเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ			
	7	แจ้งกิจกรรมที่จะปฏิบัติและจุดประสงค์การทำกิจกรรมในการพบกลุ่มแต่ละครั้ง			

กิจกรรม	ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	บันทึกเหตุการณ์
คำนำชี้แจงและ คอบัญหา การ เรียน	1	ให้ผู้เรียนรวบรวมปัญหาการ เรียนโดยใช้กระบวนการ กลุ่ม			
	2	ครูประจำกลุ่มเลือกใช้วิธีการ แก้ปัญหาการเรียนโดยใช้ กระบวนการ กลุ่ม			
	3	แนะนำให้ผู้เรียนหาแหล่ง ความรู้เพิ่มเติม นอกจาก การอ่านคู่มือเรียนและ ฟังรายการวิทยุ			
	4	กระตุ้นให้ผู้เรียนหาแบบฝึกหัด ซึ่งสม่ำเสมอ			
คำนำการ อภิปราย	1	ครูประจำกลุ่มจัดให้มีการ อภิปราย			
	2	ครูประจำกลุ่มเตรียมประเด็น ปัญหาหรือประเด็นจากการ เรียน ให้ผู้เรียนอภิปราย			
	3	ประเด็นที่เตรียมอยู่ในความ สนใจของผู้เรียน			
	4	ประเด็นไมยากหรือง่ายเกินไป			
	5	ครูประจำกลุ่มกระตุ้นให้ผู้เรียน ใช้ข้อมูลจากวิชาการ สังคม ส่วนตัวมาใช้ในการ อภิปราย			

กิจกรรม	ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	บันทึกเหตุการณ์
	6	ครูประจำกลุ่มคอยดูแลให้ ผู้เรียนได้พูดแสดงความคิดเห็น อย่างทั่วถึง			
	7	ประเด็นที่อภิปรายเป็น ประโยชน์และนำไปใช้ได้			
	8	ครูประจำกลุ่มสรุปประเด็นที่ ผู้เรียนได้อภิปราย			
การปลูกฝัง สร้าง เสริมคุณธรรม จริยธรรม	1	ครูประจำกลุ่มจัดกิจกรรมที่ เกี่ยวกับการปลูกฝังสร้าง เสริมคุณธรรม จริยธรรม			
	2	ครูประจำกลุ่มใช้กระบวนการ กลุ่มในการให้ผู้เรียนเข้าใจ หรือเห็นความสำคัญของเรื่อง การมีคุณธรรม จริยธรรม			
	3	ครูประจำกลุ่มจัดให้มีกิจกรรม ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและ รับผิดชอบร่วมกันเป็นกลุ่ม (อาจจะเคยมอบหมายให้ทำ มาแล้วในครั้งก่อน)			
	4	ครูประจำกลุ่มเน้นให้ผู้เรียนได้ ใช้ข้อมูลความรู้วิชาการ ส่วนตัว สังคมมาใช้ในการดำเนินชีวิต ประจำวัน			

กิจกรรม	ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	บันทึกเหตุการณ์
ค่านิยมเนกาการ	1	จัดให้ผู้เรียนได้เล่น เกม แข่งขันหรือออกกาดังกาย			
	2	จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้รวม แสดงออก			
ค่านักกิจกรรม ต่อเนื่อง	1	รวบรวมแบบฝึกหัดที่ผู้เรียนทำ ส่ง			
	2	มอบหมายให้ผู้เรียนทั้งหมดเรียน ทางวิทยุ อานคู่มือเรียนและทำ แบบฝึกหัดในบทเรียนต่อไป			
	3	ครูประจำกลุ่มกับผู้เรียนร่วมกัน คิดกิจกรรมหรือเตรียมประเด็นที่ จะอภิปรายในครั้งต่อไป			
	4	ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อท้องถิ่นที่อาศัย แล้ว หารายงานการปฏิบัติงานส่ง (อาจจะเคยมอบหมายมาแล้วและ ได้กล่าวถึงเพื่อติดตามผล หรือ เตรียมไว้มอบหมายในครั้งต่อไป)			
	5	ครูประจำกลุ่มจัดทำแบบสรุปผล การพบกลุ่มสนทนาแต่ละสัปดาห์ (เพื่อประเมินว่ากิจกรรมในครั้ง นี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือไม่)			

กิจกรรม	ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	บันทึกเหตุการณ์
	6	ครูประจำกลุ่มจัดทำแบบบันทึก การให้คะแนนแบบฝึกหัดและ คะแนนการพบกลุ่มของผู้เรียน			
	7	นัดหมายการพบกลุ่มครั้งต่อไป			

ข้อ ครูประจำกลุ่ม

4. ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมครูประจำกลุ่ม นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม
ใดมากน้อยเพียงใด
-
5. ครูประจำกลุ่มต้องการความช่วยเหลือจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคและ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด บางหรือไม่ ถ้าต้องการ ต้องการในด้านใดบ้าง
.
-
6. ข้อเสนอแนะของครูประจำกลุ่ม
-
-
-

รายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเข้าร่วมในกลุ่มผู้เรียน
สังเกตพฤติกรรมของครูประจำกลุ่ม ตลอดเวลาที่มีการพบกลุ่ม 1 ครั้ง และสัมภาษณ์ครูประจำกลุ่ม
เมื่อสิ้นสุดการพบกลุ่มในครั้งนั้น โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2530 ถึง
วันที่ 1 มีนาคม 2530 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วัน	เดือน	ปี	ช่วงเวลา	จังหวัด	กลุ่มที่ทำการสังเกต	ผู้สังเกต
7	กุมภาพันธ์	2530	8.30-11.30	ราชบุรี	กลุ่มสวนผึ้ง	น.ส.อุษา เทียนทอง
8	กุมภาพันธ์	2530	8.30-11.30	"	กลุ่มโรงเรียนเทศบาล5	น.ส.อุษา เทียนทอง
8	กุมภาพันธ์	2530	8.30-11.30	"	กลุ่มโรงเรียนเทศบาล5	นายสมนึก โกศลจิตร
14	กุมภาพันธ์	2530	12.00-15.30	"	กลุ่มวัดโคกบ้ำรุงราษฎร์	นายกิตติศักดิ์ รัตนฉายา
5	กุมภาพันธ์	2530	9.00-12.00	"	กลุ่มศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี	นายกิตติศักดิ์ รัตนฉายา
28	กุมภาพันธ์	2530	9.00-12.00	"	โรงเรียนวัดรางม่วง	น.ส.อุษา เทียนทอง
14	กุมภาพันธ์	2530	9.00-12.00	สิงห์บุรี	กลุ่มศูนย์ฯ จังหวัด สิงห์บุรี 1	นายสมนึก โกศลจิตร
14	กุมภาพันธ์	2530	9.00-12.00	"	กลุ่มศูนย์ฯ จังหวัด สิงห์บุรี 2	น.ส.อุษา เทียนทอง
15	กุมภาพันธ์	2530	9.00-12.00	"	กลุ่มโรงเรียนบางระจันวิทยา	น.ส.อุษา เทียนทอง
14	กุมภาพันธ์	2530	9.00-12.00	ชลบุรี	กลุ่มโรงเรียนชลบุรี "สุขบท" 1	นางอุบล หัตถโกวิท
21	กุมภาพันธ์	2530	9.00-12.00	"	กลุ่มโรงเรียนชลบุรี "สุขบท" 2	นางอุบล หัตถโกวิท
8	กุมภาพันธ์	2530	9.00-12.00	กรุงเทพฯ	กลุ่ม ร.ร. วัดพระยาทา 1	นางอุบล หัตถโกวิท
8	กุมภาพันธ์	2530	9.00-12.00	"	กลุ่ม ร.ร. วัดพระยาทา 2	นายยุทธนา ปิยะจันทร์

วัน เดือน ปี	ช่วงเวลา	จังหวัด	กลุ่มที่ทำการสังเกต	ผู้สังเกต
15 กุมภาพันธ์ 2530	9.00-12.00	กรุงเทพฯ	กลุ่ม ร.ร. วัดเจ้ามูล	น.ส.พิมพ์พร วิภากรวัชร
15 กุมภาพันธ์ 2530	9.00-12.00	"	กลุ่ม ร.ร. วัดช่องลม	นายบุญหนา ปิยะจันทร์
15 กุมภาพันธ์ 2530	9.00-12.00	"	กลุ่มวัดธาตุทอง 1	น.ส.ฟ้ามน ไชยบุตร
15 กุมภาพันธ์ 2530	12.30-15.30	"	กลุ่มวัดธาตุทอง 2	น.ส.ฟ้ามน ไชยบุตร
21 กุมภาพันธ์ 2530	9.00-12.00	"	กลุ่ม ร.ร. วัดโบสถ์	น.ส.อุษา เทียนทอง
22 กุมภาพันธ์ 2530	9.00-12.00	"	กลุ่ม ร.ร. วัดอัมพวา	นายบุญหนา ปิยะจันทร์
22 กุมภาพันธ์ 2530	9.00-12.00	"	กลุ่ม ร.ร. วัดโพธิ์แก้ว	น.ส.อุษา เทียนทอง
22 กุมภาพันธ์ 2530	9.00-12.00	"	กลุ่ม ร.ร. หอวัง	น.ส.พิมพ์พร อิศรจักร
22 กุมภาพันธ์ 2530	9.00-12.00	"	กลุ่ม ร.ร. ประถมบางแค	นายกิติศักดิ์ รัตนฉายา
22 กุมภาพันธ์ 2530	9.00-12.00	"	กลุ่มวัดมงคลวราราม	นายสมนึก โทกค้ำจัน
22 กุมภาพันธ์ 2530	13.00-16.00	"	กลุ่ม ร.ร. วัดหนัง	น.ส.อุษา เทียนทอง
24 กุมภาพันธ์ 2530	9.00-12.00	"	กลุ่มภคินีศรีชุมพาวผล	น.ส.อุษา เทียนทอง
1 มีนาคม 2530	9.00-12.00	"	กลุ่ม ร.ร. บ้านบางกะปิ	น.ส.อุษา เทียนทอง